

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA 2021 ROK

Kalisz, luty 2022 rok

Spis treści

I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalisz.	3
II Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....	5
III. Świadczenia pomocy społecznej.....	9
IV. Umieszczanie w domach pomocy społecznej.	24
V. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy.....	28
VI. Piecza zastępcza – zadania powiatu	33
VII. Interwencja Kryzysowa	42
VIII. Zespół Interdyscyplinarny	46
IX. Pomoc cudzoziemcom.....	48
X. Klub Integracji Społecznej.....	48
XI. Pozyskiwanie środków na dodatkowe zadania realizowane w 2021 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu	51
XII. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	52

I. Struktura organizacyjna i zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalisz.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, w strukturze Ośrodka wyróżniamy działy realizujące poszczególne zróżnicowane zadania.

Dział Pomocy Środowiskowej - do zadań należy ustalanie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami. Prowadzenie pracy socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb oraz prowadzenie Klubu Integracji Społecznej. Jego zadaniem jest inicjowanie i organizowanie spotkań integracyjnych, zajęć grupowych i indywidualnych oraz grup samopomocowych dla osób wykluczonych społecznie, prowadzenie bezpłatnego punktu dostępu do Internetu, organizowanie prac społecznie użytecznych oraz nieodpłatnej pracy na cele społeczne.

W skład tego działu wchodzi:

- 3 sekcje pracy socjalnej,
- sekcja realizacji świadczeń,
- Klub Integracji Społecznej.

Dział Asysty Rodzinnej – do zadań należy m. in. zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz koordynacja poradnictwa dla kobiet w ciąży i rodzin, zgodnie z ustawą „Za życiem”, m. in. poprzez opracowanie i realizację planu pomocy z rodziną, pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywanie problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej i zawodowej, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Dział koordynuje również realizację programu z Funduszu Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) współfinansowanego ze środków UE (bezpośrednimi realizatorami w mieście Kaliszu jest Caritas Diecezji Kaliskiej i Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu).

Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku – do zadań należy m. in. zapewnienie pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych poprzez umieszczenie ich w różnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń i dodatków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz świadczeń należnych dzieciom z pieczy zastępczej w ramach programu rządowego „Dobry Start” i „Rodzina 500+”, pomoc dla osób usamodzielnianych, kierowanie do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz bezpośredni nadzór nad mieszkaniem chronionym treningowym, które jest przeznaczone dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Mieszkanie jest usytuowane w kamienicy przy ul. Zamkowej (6 miejsc).

W skład tego działu wchodzi:

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – do zadań Zespołu należy m. in. nabór, kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka, organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka. Prowadzenie poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka oraz rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinną dom dziecka. Szkolenia i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, prowadzenie pracy socjalnej, organizowanie opieki nad dzieckiem, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący

rodzinny dom dziecka nie mogą okresowo sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych.

Dział Interwencji Kryzysowej – jest czynny całą dobę i realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy osobom i rodzinom będącymi ofiarami przemocy w rodzinie lub znajdującym się w innych sytuacjach kryzysowych, interwencyjnym podejmowaniu działań w miejscu zdarzenia kryzysowego, zapewnienie miejsc noclegowych:

- w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie,
- w schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

W strukturach działu są mieszkania chronione wspomagane przeznaczone dla osób starszych i niepełnosprawnych, które usytuowane są przy ul. Granicznej 1 na 8 miejsc oraz przy ul. Częstochowskiej 45 przeznaczone dla 7 osób. Kolejne mieszkanie chronione, usytuowane w kamienicy przy ul. Widok 17, przeznaczone dla 6 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz mieszkanie chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi na 7 miejsc przy ul. Granicznej 1. Ponadto prowadzony jest Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci w ramach współpracy z wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania. Podejmowane są działania informacyjno – edukacyjne inicjujące i wspierające podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Przy Dziale Interwencji Kryzysowej został usytuowany Zespół Interdyscyplinarny, którego głównym zadaniem jest prowadzenie procedury Niebieskich Kart uruchomionych przez różne jednostki, tj. przez policję, pomoc społeczną, oświatę, służbę zdrowia. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego i jego członkowie są powoływani przez Prezydenta Miasta Kalisza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do obsługi organizacyjno-technicznej.

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym – do zadań należy m. in. prowadzenie, koordynacja i nadzór zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które Miasto Kalisz otrzymuje według algorytmu określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku. Ponadto osoby niepełnosprawne otrzymują pomoc w ramach odrębnie finansowanego przez PFRON Pilotażowego Programu „Aktywny Samorząd” ze szczególnym uwzględnieniem dofinansowania kształcenia na poziomie wyższym osób niepełnosprawnych. Współpracuje z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Dział Organizacyjno – Administracyjny – do zadań należą m. in. prowadzenie spraw osobowych pracowników, obsługa informatyczna jednostki, instruktaż z zakresu bhp, p/poż., sprawy dotyczące szkolenia i doskonalenia zawodowego pracowników, prowadzenie wszelkich spraw dotyczących administrowania, zapewnienie warunków organizacyjnych i technicznych umożliwiających sprawne wykonywanie zadań ośrodka, administrowanie obiektami ośrodka (w tym remonty, naprawy, konserwacje). Obsługa interesantów w zakresie skarg. Obecnie Ośrodek zajmuje pomieszczenia w budynkach przy ul. Granicznej 1, w budynku przy ul. Obywatelskiej 4 oraz jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Częstochowskiej 45, jedno mieszkanie w kamienicy przy ul. Zamkowej 14, jedno mieszkanie w budynku przy ul. Widok 17.

Dział Finansowo – Księgowy – do zadań należy realizacja zadań z zakresu obsługi księgowej Ośrodka.

Samodzielne stanowiska:

- ds. współpracy z podmiotami zewnętrznymi i pozyskiwania środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej - do zadań należy m. in. opracowywanie wniosków, koordynacja realizowania projektów, współpraca z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim

i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, przygotowanie konkursu ofert dot. zlecenia organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej, pomoc cudzoziemcom, pomoc osobom posiadającym Kartę Polaka.

- konsultant ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie którego zadaniem jest przeprowadzanie konsultacji z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc oraz udzielanie wsparcia i pomocy członkom Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Szczegółowe zadania wymienionych działów określa regulamin organizacyjny Ośrodka.

II Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W 2021 roku zainteresowanie pomocą finansową udzielaną ze środków PFRON przez osoby niepełnosprawne było na podobnym poziomie do roku ubiegłego. Przy trwającej pandemii koronawirusa wymuszało to szczególną organizację pracy. Bezpośrednią realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kalisz zajmuje się Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Wysokość środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań przez samorządy jest przyznawana zgodnie z algorytmem, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. z uwzględnieniem zmian z dnia 2 października 2019 r.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2021 dla miasta Kalisza przypadła kwota 3.814.459 zł. (dla porównania w 2020 r. była to kwota 3.205.057 zł.)

Poniżej przedstawiono tabelę z jakich form pomocy i w jakiej wysokości skorzystały osoby niepełnosprawne w roku 2021 w ramach środków PFRON.

I.p.	Rodzaj wsparcia	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie	Kwota (zł)
1	Turnusy rehabilitacyjne	458 osób wraz z opiekunami	368 osobom wraz z opiekunami	407.798
2	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 011 wnioski	954 osobom	468.198
3	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	181 wniosków	141 osobom	651.928
4	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	1 wniosek	1 dofinansowanie	30.000
5	Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	-	-	-
6	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	3 wnioski	1 organizacji dla 65 osób	40.000
8	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	4 wnioski	4 umowy dla 4 stanowisk	153.050
9	Dofinansowanie do działalności WTZ	2 warsztaty (95 uczestników)	2 warsztatom (95 uczestników)	2.061.120

Środki przekazywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie pozwalają na realizację wszystkich potrzeb zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne.

W roku 2021 dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz z opiekunami było rozpatrywane według kolejności złożonych wniosków. Dofinansowanie było przyznawane dzieciom do 18 roku życia oraz osobom uczącym się i niepracującym do 24 roku życia, a następnie według kolejności złożenia wniosku wszystkim dorosłym osobom wraz z opiekunami. Dofinansowanie w roku 2021 roku zostało obniżone o 20% do kwoty przysługującej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Realizacja powyższego zadania odnotowała istotny wzrost i była dużo wyższa niż w roku poprzednim.

Dofinansowanie do zakupionych w 2021 r. przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przyznawanych osobom niepełnosprawnym wynosiło do 50% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu była wyższa niż ustalony limit. Dofinansowanie otrzymały 926 osoby niepełnosprawne. Wnioski najczęściej dotyczyły: pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych i wkładek usznych, wózków inwalidzkich, protez, materacy p/odleżynowych, balkoników oraz ortez.

Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 28 osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie do łóżka rehabilitacyjnego dla osoby dorosłej wynosiło do 80% kosztów zakupu, jednak nie więcej niż 2.000 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych trójkołowych i stacjonarnych, orbitreków.

Realizacja powyższych zadań w 2021 roku przebiegała na niższym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego, ze względu na panujący od dnia 20.03.2020 r. stan epidemii zarówno ilość składanych wniosków jak i wypłaconych dofinansowań odnotowała niewielki spadek i była niższa.

Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w 2021 r. otrzymało 45 osób niepełnosprawnych, mających problemy w poruszaniu się. Dofinansowanie w pierwszej kolejności otrzymały dzieci oraz osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym) poruszające się na wózku inwalidzkim, a następnie osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym) według kolejności złożonych wniosków.

W przypadku dostosowania łazienek dla osób niepełnosprawnych wprowadzono ograniczenie kwotowe tj. do 5.000 zł dofinansowania ze środków PFRON. W pozostałym zakresie np. wykonanie podjazdu, oporęczowanie, czy zakup i montaż windy oraz podnośników sufitowych wnioski były rozpatrywane indywidualnie, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia z uwzględnieniem udziału środków własnych w wysokości 5%. W 2021 r. dofinansowano również: wykonanie jednej windy, jednej platformy pionowej, jednego podnośnika sufitowego, jednego podjazdu oraz zamontowano poręcze na schodach wewnętrznych.

W 2021 roku zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się otrzymało 80 osób niepełnosprawnych i wypłacono kwotę w wysokości 152 549zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu - komputerów stacjonarnych, laptopów, notebooka, tabletów, tabletów z programem mówiącym Mówik, telefonów komórkowych, telefonów z systemem powiększająco udźwiękawiającym dla osób z dysfunkcją narządu wzroku, komunikatora dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2021 wypłacono dofinansowanie dla 16 osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier technicznych na kwotę 137 414zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu podnośników transportowo-kąpielowych, schodołazów, schodołazów

gąsienicowych, schodołazów kroczących, ławki nawannowej, lupy elektronicznej, krzesła toaletowego, podnośnika, wózka toaletowego.

Realizacja powyższych zadań oraz ilości składanych wniosków przebiegała na wyższym poziomie i odnotowała wzrost w roku 2021, przede wszystkim z uwagi na przyznanie dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się.

W roku 2021 złożono 1 wniosek dotyczący przyznania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej – wypłacono dofinansowanie w wysokości 30.000 zł. Osoba niepełnosprawna z otrzymanych środków PFRON otworzyła działalność w zakresie mobilnego salonu kosmetycznego.

W roku 2021 4 pracodawców złożyło wnioski na dokonywanie zwrotów kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, z czego zawarto 4 umowy i wypłacono wyposażenie dla 4 stanowisk pracy – wypłacono dofinansowanie w wysokości 153.050 zł. Stworzono następujące stanowiska pracy: pracownik fizyczny, pracownik biurowy, pracownik kuchni, handlowiec.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej przebiegała na niższym poziomie w porównaniu do roku ubiegłego.

Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego dla osób niepełnosprawnych inicjuje i organizuje Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje środki finansowe na ich realizację. W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu nie realizował powyższego zadania pomimo zabezpieczonych środków finansowych.

W Kaliszu funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. W Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” w Kaliszu, terapią objętych jest 50 uczestników niepełnosprawnych. Natomiast w Warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści”, terapią objętych jest 45 uczestników niepełnosprawnych. Głównym zadaniem warsztatu jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej przy zastosowaniu techniki terapii zajęciowej zmierzającej do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym i podjęcie pracy. W 2021 roku warsztat opuściło 7 uczestników, po wcześniejszej akceptacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na wolne miejsca zostali przyjęci nowi uczestnicy. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 21.696 zł, co stanowiło 90% pełnego kosztu pobytu. Pozostałe 10% kosztów było dofinansowane ze środków budżetu Miasta Kalisza, budżetu Powiatu Kaliskiego oraz Powiatu Pleszewskiego. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost kwoty wydatkowanej na wtz – w 2020 roku wydatkowano kwotę 1 947 120zł, a w roku 2021 kwotę 2 061 120zł. Zwiększenie wydatku wynika z podwyższenia rocznego kosztu pobytu uczestnika w wtz finansowanego z PFRON z kwoty 20 496zł do kwoty 21 696zł.

W 2021 roku złożono 3 wnioski o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Zawarto 2 umowy na łączną kwotę 50.000 zł. Umowa zawarta z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” dotycząca dofinansowania „XVI Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce” – nie została zrealizowana. Odstąpiono od realizacji w/w umowy z powodu obowiązywania w kraju stanu epidemii, wywołanego COVID-19. Druga umowa zawarta z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych START na kwotę 40.000 zł – została zrealizowana. Dotyczyła ona organizacji

i prowadzenia procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz organizacji zawodów sportowych i obozów sportowych.

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na sfinansowanie Modułu I i II wyniosła 392 190,00 zł.

W programie złożono 104 wnioski, na które zawarto 82 umowy na łączną kwotę 386 172,09 zł. Na dzień 04.02.2022 r. dokonano wypłaty w łącznej kwocie 336 720,38 zł. W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” złożono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu 104 wnioski o udzielenie dofinansowania, 21 wniosków pozostawiono bez zawarcia umowy z powodu niespełnienia wymogów formalnych i rezygnacji. Dofinansowanie otrzymały osoby niepełnosprawne w ramach poszczególnych modułów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

a/ Zadanie 1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu (2 wnioski złożono, zawarto 1 umowę na kwotę 10 000zł. i wypłacono kwotę 10 000zł.),

b/ Zadanie 2- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (1 wniosek złożono, zawarto 1 umowę na kwotę 2 025zł. i wypłacono kwotę 2 025zł.),

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

a/ Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych (4 wnioski złożono, zawarto 2 umowy na kwotę 12 985zł. i wypłacono kwotę 12 985zł.),

b/ Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku (1 wniosek złożono, zawarto 1 umowy na kwotę 5 578,20zł. i wypłacono kwotę 5 578,20zł.),

d/ Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy (13 wniosków złożono, zawarto 10 umów na kwotę 34 493,70zł. i wypłacono kwotę 34 403,60zł.),

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a/ Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (2 wnioski złożono, zawarto 1 umowę na kwotę 10 000zł. i wypłacono kwotę 9 700 zł.).

b/ Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (3 wnioski złożono, zawarto 3 umowy na kwotę 7 428 zł. i wypłacono kwotę 7 428 zł.),

c/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (3 wnioski złożono, zawarto 3 umowy na kwotę 58 320,94 zł. i wypłacono kwotę 58 320,94 zł),

d/ Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub

oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (9 wniosków złożono, zawarto 7 umów na kwotę 50 175zł. i wypłacono kwotę 50 175 zł),

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (4 wniosków złożono, zawarto 4 umowy na kwotę 10 800zł. i wypłacono kwotę 9 338,39 zł.).

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (złożono 62 wnioski zawarto 49 umów na kwotę 184 366,25zł., wypłacono dofinansowanie dla 42 wniosków na kwotę 136 766,25zł.). Ze względu na wprowadzone przez Fundusz zasady programu dofinansowanie do nauki jest wypłacane w transzach. Pierwsza transza obejmująca tylko czesne została wypłacona. Kolejna transza będzie wypłacana po przedstawieniu przez studentów informacji o zaliczeniu semestru/półroczna nauki lub po złożeniu zaświadczenia, że uczęszczali na zajęcia zgodnie z planem/programem studiów.

III. Świadczenia pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizując **zadania** w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) wyznaczył główne cele swojej działalności:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- stworzenie w miarę możliwości jak najszerszego dostępu do korzystania z sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb osób wymagających wsparcia.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art.159 ust.1 pkt 1 lit. C lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,

- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej (m. in. domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, schroniska dla bezdomnych, schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie, schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu, ośrodki wsparcia),
- 4) świadczeniu usług opiekuńczych,
- 5) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 6) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 7) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2021 roku 3506 osobom przyznano świadczenie z pomocy społecznej i wydano łącznie dla nich 14.287 decyzji administracyjnych; w tym 12.006 pozytywnych decyzji, pozostałe decyzje to: umorzenia, zmiany, wygaszenia, odmowy.

Ilość osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej	
2021 rok	3.506 osób
2020 rok	4.099 osób
2019 rok	4.370 osób
2018 rok	4.390 osób

Źródło: Dane MOPS w Kaliszu

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli następuje spadek ilości osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej.

1.Zasiłki i pomoc w naturze udzielone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2021 roku.

Rodzaje i wysokość wypłaconych zasiłków w 2021 roku przedstawia poniższa tabela:

Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)		
			ogółem	Dofinansowanie Wojewody	Środki własne miasta Kalisza
zasiłki stałe	789	8050	4.322.384	4.322.384	0
zasiłki okresowe	1122	7830	2.547.211	2.546.146	1.065
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	11	11	13.100	0	13.100
zasiłki celowe i w naturze (w tym zasiłki celowe specjalne)	1706	5976	1.564.099	0	1.564.099
Zasiłki celowe specjalne	97	102	53.161	0	53.161

Zasiłki celowe na dożywianie *	63	63	19.396	6.785	12.611
dożywianie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	413	649	297.524	171.423	126.101
Dożywianie dzieci	1138	120.172	994.455	596.673	397.782
Dożywianie dzieci na wniosek dyrektora szkoły	94	9.180	95.417	0	95.417
koszty pogrzebów	21	21	58.605	0	58.605
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	676	6.949	354.596	354.596	0
Łącznie	x	x	x	7.998.007	2.321.941

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Zasiłki celowe na dożywianie – w tabeli są ujęte osoby, na które były wydane decyzje administracyjne a zasiłki celowe na dożywianie były przeznaczone dla dzieci, które miały przyznane obiady w szkole, *przedszkolu, żłobku (przyznane na okres świąteczny podczas przerwy w dożywianiu dzieci i uczniów).

Wysokość środków własnych miasta Kalisza i wysokość dotacji Wojewody Wielkopolskiego w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze.

Udział środków w finansowaniu zasiłków i pomocy w naturze	2020 rok	2021 rok
Wojewody Wielkopolskiego	8.219.184 zł	7.998.007
Własne Miasta Kalisza	3.609.320 zł	2.321.941

Zasiłek stały

W roku 2021 dla **789 osób przyznano zasiłki stałe**, których wartość ogółem wynosiła 4.322.384 zł. 696 osób było samotnie gospodarujących, a 93 osoby pozostawały w rodzinie. Wypłacono 8050 świadczeń. Wysokość zasiłku stałego wynosiła od 30 zł do 645 zł. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 536,95 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały ustala się w wysokości: w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie. Natomiast w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. Wszystkie potrzeby w tym zakresie zostały zaspokojone. Całość zadania została pokryta z dotacji do zadań własnych jst przyznanej przez Wojewodę Wielkopolskiego.

Zasiłek okresowy

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie **zasiłków okresowych**. W 2021 roku wypłacono dla **1.122 osób - 7830** świadczeń na łączną kwotę 2.547.211 zł. W tym ze środków własnych na zasiłki okresowe przyznano tylko kwotę 1.065 zł. Średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła 325,32 zł. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek okresowy przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym określonym w ustawie o pomocy społecznej, a posiadany dochodem. Ustawa przewiduje możliwość wypłaty zasiłku w niższej wysokości, jednak nie niższej niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a dochodem osoby/rodziny w ubóstwie. Na wypłatę zasiłków okresowych w minimalnej wysokości można uzyskać dotację Wojewody Wielkopolskiego, którą miasto Kalisz uzyskało. Z budżetu Wojewody Wielkopolskiego wypłacono zasiłki na kwotę łączną 2.546.146 zł.

Zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany **zasiłek celowy**, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. W roku 2021 dla **1.706 osób** na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych wypłacono 5.976 świadczeń na łączną kwotę **1.564.099 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 261,73 zł. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, a także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tych przypadkach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2021 przyznano **11** zasiłków celowych dla **11 osób**, które poniosły straty w wyniku **zdarzenia losowego** na łączną kwotę **13.100 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła **1.190,91 zł**. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie można przyznać specjalny zasiłek celowy. W 2021 roku zostały przyznane specjalne zasiłki celowe dla **97 osób**, wypłacono **102 świadczenia** na łączną kwotę **53.161 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 521,19 zł.

Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Celem tego programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Z pomocy w formie dożywiania w 2021 roku skorzystały 2301 osób, w tym 1138 dzieci, wśród których 94 dzieci objętych pomocą na wniosek dyrektorów szkół, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej. W roku 2021 udzielono również pomocy w formie całonocnego wyżywienia dla osób będących w izolacji bądź na kwarantannie spowodowanej pandemią koronawirusa, wsparcie udzielane było bez wydania decyzji administracyjnej dla 767 osób.

W ramach programu wypłacono rodzinom **świadczenia pieniężne** dla **63 osób** w kwocie **19.396 zł**. Na realizację całego zadania wydatkowano kwotę **1.450.650 zł**. (w tym ze środków własnych kwotę **570.000,00 zł** oraz z dotacji Wojewody Wielkopolskiego kwotę **880.650,00 zł**.)

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)

W okresie od 1 listopada 2020 do 30 września 2021 miał miejsce kolejny cykl Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) zwany Podprogram 2020. W ramach tej współpracy pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu rozpowszechniają informacje o możliwości uzyskania pomocy w ramach tego Programu wśród osób korzystających z pomocy społecznej oraz wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej. Do współpracy

na terenie naszego miasta przystąpiły dwie organizacje tj.: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu i Caritas Diecezji Kaliskiej. Pracownicy socjalni w ramach podprogramu 2020 wydali 1845 skierowań na żywność, a z pomocy skorzystało łącznie 3019 osób.

W ramach podprogramu prowadzono warsztaty dla osób korzystających z pomocy żywnościowej dotyczące zdrowego żywienia oraz edukacji ekonomicznej.

Skierowanie na żywność mogły otrzymać osoby, których dochód nie przekraczał 220% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego czy zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa (zagrożenie COVID-19).

Sprawienie pogrzebu

W roku 2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu poniósł koszt w wysokości **58.605 zł** tytułem sprawienia **21 pogrzebów** w tym **7** zmarłym osobom bezdomnym.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu opłacał składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego a korzystały z pomocy w formie zasiłku stałego. Tą formą pomocy zostało objętych **676 osób**. Wyplacono **6.949** świadczeń na łączną kwotę **354.569 zł**.

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Poniższa tabela wskazuje przyczyny, z powodu których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w 2021 roku

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2021 roku

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	102	108
sieroctwo	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	120	586
bezrobocie	937	1908
niepełnosprawność	1207	1815
długotrwała lub ciężka choroba	1292	1864
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	504	1772
alkoholizm	206	273
narkomania	29	38
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	42	63
sytuacja kryzysowa	34	58
zdarzenie losowe	11	11
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Najczęściej występującą przyczyną trudnej sytuacji życiowej była długotrwała choroba, która występowała w 1.292 rodzinach. Kolejną przyczyną była niepełnosprawność – z tej przyczyny objęte pomocą były 1207 rodzin, a z powodu bezrobocia skorzystało 937 rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje wiele działań skierowanych na przezwyciężanie trudności życiowych osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej m. in. wykonując pracę socjalną.

2. Praca socjalna

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Zadanie to realizowane jest m. in. poprzez pracę socjalną, w której wykorzystuje się odpowiednie metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia, świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Ustawa o pomocy społecznej definiuje pracę socjalną jako *„działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”*.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który został zdefiniowany jako *„pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”*.

Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiającą osiąganie postępów, które składają się na poprawę sytuacji klienta pomocy społecznej. Celem zawarcia kontraktu socjalnego, jest wyposażenie osoby znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej. Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów.

Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań wobec pracowników socjalnych. Rozmiary potrzeb społecznych wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość odmowy lub wstrzymania udzielanej pomocy w sytuacji odmowy przez podopiecznego zawarcia kontraktu socjalnego. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność osób korzystających z pomocy społecznej, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności.

W 2021 r. pracą socjalną objęto **1.212 rodzin**. Pracownicy socjalni zawarli łącznie **99** kontraktów socjalnych.

Mierzalne efekty pracy socjalnej, podjętych działań w 2021 roku:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą –**217**
2. Ilość osób, które podjęły kursy zawodowe - **27**
3. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – **27**
4. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – **206**
5. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne –**59**
6. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów - **136**
7. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności- **117**
8. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę -**73**
9. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi – **3**
10. Poprawa relacji między członkami rodziny – wzmocnienie więzi rodzinnych - **136**
11. Ilość osób, które uzyskały alimenty – **27**
12. Ilość osób, które uzyskały własny lokal - **41**
13. Ilość osób, które uzyskały dodatek mieszkaniowy- **121**
14. Ilość osób, które uzyskały świadczenia rodzinne – **97**
15. Wzrost umiejętności społecznych i samodzielności - **158**

3.Problemy społeczne

Bezrobocie

Problematyka związana z kwestią bezrobocia jest jednym z istotnych zagadnień będących przedmiotem polityki społecznej państwa.

Źródło: Stopa bezrobocia aktualizowana na podstawie danych PUP

	2020 rok	2021 rok
Stopa bezrobocia – miasto Kalisz	3,3%	3,4%
Stopa bezrobocia – Wielkopolska	3,7%	3,3%
Stopa bezrobocia – Polska	6,2%	5,6%

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu **liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu w dniu 31 grudnia 2021 r. wynosiła 2 443 osób**, w tym 1 400 kobiet, tj. 57,31%.

Wieloletnie bezrobocie może doprowadzić do dysfunkcji w pełnieniu ról społecznych. Bierność zawodowa i społeczna, niechęć do wychodzenia z domu, stagnacja i znużenie, brak podnoszenia lub zmiany swoich kwalifikacji, obniża szansę na podjęcie zatrudnienia. Taka sytuacja generuje kolejne problemy społeczne (ubóstwo, alkoholizm i inne uzależnienia behawioralne), prowadzi do zaniku więzi rodzinnych, wpływa na niski poziom wykształcenia dzieci i młodzieży, pogłębia również niski poziom zaradności życiowej. Mając na uwadze skalę zjawiska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi w Klubie Integracji Społecznej szereg działań na rzecz osób niepracujących, co ujęte jest w innej części sprawozdania.

Uzależnienia

Uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy substancji psychoaktywnych są jednym z problemów społecznych Miasta Kalisza. W ramach pracy socjalnej z osobami narażonymi na negatywne skutki wykluczenia społecznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu organizuje spotkania informacyjno–edukacyjne dla osób uzależnionych w Klubie Integracji Społecznej. Skutkami długotrwałego uzależnienia są nieodwracalne zmiany w zdrowiu, powodujące choroby somatyczne, które są przyczyną niepełnosprawności, często o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te wymagają wówczas różnorodnych form pomocy realizowanych przez MOPS np. zasiłki stałe czy umieszczenie w domu pomocy społecznej. W roku 2021 ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień skorzystało 235 rodzin, w tym 206 rodzin z powodu alkoholizmu i 29 rodzin z powodu narkomanii.

Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które przystąpiły do kontraktu socjalnego, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych, co najmniej w miejsca siedzące. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W szczególnie uzasadnionych sytuacjach, zwłaszcza w okresie dużych mrozów, dopuszcza się przebywanie osób pod nieznacznym wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych w placówkach dla bezdomnych. Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku za osoby bezdomne regulowała w 2021 r. Uchwała nr XVII/285/2019 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych lub w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi przez osoby bezdomne, dla których miasto Kalisz jest organem właściwym miejscowo (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego poz. 10693)

Odpłatność miesięczną za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych ustalono w wysokości 30% kwoty dochodu ustalonego zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2021 roku 27 osób bezdomnych ponosiło odpłatność za pobyt w placówkach dla osób bezdomnych. Bezdomność była przyczyną skorzystania z pomocy społecznej przez 102 rodziny (108 osób w tych rodzinach).

Łącznie wszystkich osób bezdomnych przebywających na terenie Kalisza w 2021 roku było 195 osób.

Tabela dot. bezdomności na terenie Miasta Kalisza

	ROK 2021	ROK 2020
Liczba osób bezdomnych	195	183
w tym mieszkańców Kalisza	108	120

Łączna liczba osób bezdomnych, które przebywały na terenie miasta Kalisza i jednocześnie korzystały z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, wynosiła w 2021 roku 108 osoby. 87 osoby pochodziły najczęściej z terenu gmin ościennych, co jest spowodowane faktem, że na terenie tych gmin nie ma placówek dla osób bezdomnych.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególny reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust. 7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu.

Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej, jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych. Wypłacane świadczenia (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta. Pracownicy socjalni pracujący z osobami bezdomnymi przeprowadzili w 2021 roku 73 wywiady środowiskowe na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej.

W 2021 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 3 placówki, których działalność ukierunkowana była na zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych:

1. Schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
2. Noclegownia PCK, przy ul. Dobrzeckiej 2 – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
3. „Ogrzewalnia” przy PCK w Kaliszu – otwarta w godzinach od 7.00 do 18.00, przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia. Mogą tam przyrządzić sobie ciepły posiłek i napić się gorącej herbaty.

Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta otrzymało dotację z budżetu miasta w 2021 roku w wysokości **122.400,00 zł** na działania rehabilitacyjne i zapobieganie wykluczeniu społecznemu dla bezdomnych mężczyzn z problemem alkoholowym, posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Kaliszu wraz z zapewnieniem im całodobowego schronienia – minimum 20 miejsc. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2021 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował łącznie **16 bezdomnych** mężczyzn.

Osoby bezdomne z terenu Miasta Kalisza korzystały również z placówek dla osób bezdomnych, usytuowanych poza naszym miastem, tj. Schroniska dla bezdomnych mężczyzn – „Dom Bartymeusza” w Domaniewie na terenie Gminy Błaszki. Placówka prowadzona przez **Caritas Diecezji Kaliskiej**, który na realizację powyższego zadania, w tym zapewnienia całodobowego pobytu dla minimum 20 miejsc w 2021 roku otrzymał z budżetu miasta dotację w kwocie **122.400,00 zł**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2021 roku na podstawie decyzji administracyjnej, skierował do placówki **13 bezdomnych** mężczyzn.

Bezdomne kobiety kierowane są do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu skierował **10 kobiet oraz 3 dzieci**. Koszt pobytu wynosił **37,50 zł dziennie od osoby dorosłej oraz 18,75 zł za dziecko**.

Każdego roku jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, np. na dworcach kolejowych, autobusowych, w barach i w punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejsc, gdzie można uzyskać pomoc.

W ramach współpracy z różnymi podmiotami, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej, funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji, pracownikami „Caritas” udają się w teren, gdzie sprawdzają pustostany, altany na terenach ogródków działkowych oraz inne miejsca, w których najczęściej przebywają osoby bezdomne, zwłaszcza w okresie zimy. Osoby bezdomne są informowane o możliwości schronienia oraz możliwości uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej, poradnictwa.

Na terenie Kalisza **Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu** również zapewnia działania na rzecz bezdomnych, zapewnia nocleg dla minimum 40 osób i na ten cel otrzymał dotację z budżetu miasta w **2021** roku w kwocie **254.400,00zł**. Udziela również dziennego schronienia w tzw. „Ogrzewalni”. Na to zadanie PCK otrzymał w **2021 roku** dotację w kwocie **57 600,00 zł**.

Liczba miejsc dla osób bezdomnych – na co wskazują także doświadczenia ubiegłych lat – jest wystarczająca i zaspokaja w pełni potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta. Schronienie w naszych placówkach znajdują także bezdomni spoza Kalisza, najczęściej z gmin ościennych, ale także z innych rejonów naszego kraju. W okresie dużych, długotrwałych mrozów wymienione placówki noclegowe zwiększają liczbę miejsc, wykorzystując jako miejsca noclegowe różne pomieszczenia, które na co dzień mają zupełnie inne przeznaczenie, także świetlice.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi

Osoby bezdomne, nieposiadające żadnego źródła dochodu otrzymują pomoc, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Oprócz pomocy w formie schronienia czy zasiłku, z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności. Osoby bezdomne otrzymują wsparcie i motywację do rozwiązywania ich problemów rodzinnych czy mieszkaniowych. Są aktywizowani do poszukiwania zatrudnienia, poszukiwania pracy oraz starań o własne mieszkanie a osoby uzależnione są motywowane do podjęcia terapii i kierowane do odpowiednich placówek oraz do terapeutów w Klubie Integracji Społecznej działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że spośród osób bezdomnych:

- ok 74% osób bezdomnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, co zwiększa możliwość uzyskania zatrudnienia oraz daje tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego;
- **63** osób bezdomnych posiada ustalony stopień niepełnosprawności, w tym 20 osób posiada stopień niepełnosprawności został ustalony w 2021 r.;
- **41** osoby objęte były pomocą w formie zasiłku stałego;
- **15** osób pobierało zasiłek pielęgnacyjny;
- **30** osób podjęło terapię leczenia uzależnienia od alkoholu,
- **30** osób podjęło pracę stałą lub okresową;
- zostało wydanych **26 decyzji** o nabyciu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- **2** osoby uzyskały rentę;

- 3 osoby zostało umieszczonych w domu pomocy społecznej;
- 17 osobom, które opuściły zakład karny, udzielono pomocy w formie schronienia.
- dla innych ośrodków pomocy społecznej przeprowadzono **128 wywiadów środowiskowych**
- przekazano **60** informacji o sytuacji osób bezdomnych dla innych instytucji, m. in. Komendy Miejskiej Policji, Prokuratury, Biura Świadczeń Rodzinnych.

4. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

Przyznawanie pomocy w formie usług opiekuńczych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej). Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 50 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnym pomoc w formie usług opiekuńczych **przysługuje**, natomiast art. 50 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy stanowi, że usługi **mogą być przyznane** osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Oznacza to, że przyznanie usług opiekuńczych dla osoby mającej rodzinę jest świadczeniem fakultatywnym. Powyższy przepis stwarza organowi pomocy społecznej możliwość, a nie obowiązek przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych dla osób posiadających rodzinę. Natomiast bezwzględnie musi być przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych osobom samotnym.

W mieście Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża i Polski Komitet Pomocy Społecznej Wielkopolski Zarząd Wojewódzki, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Natomiast dotacja na realizację powierzonego zadania była przekazywana przez Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta Kalisza.

Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił 25,20 zł.

Wydatki na tę formę pomocy w okresie od I do XII.2021 roku obrazuje poniższa tabela.

	Od I do XII. 2021 r.		
	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki własne miasta Kalisza	5.151.000 zł	4.805.348	93,29
PCK	2.575.500	2.432.725	94,46
PKPS	2.575.500	2.372.622	92,12

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2020 i 2021 rok:

	ROK 2020	ROK 2021
Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi	642	609
Liczba świadczeń (w godzinach)	177.288	198.722
Koszt usług opiekuńczych w zł	3.999.617,28	4.805.348

Świadczenie usług opiekuńczych w roku 2021:

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków	Średnia miesięczna ilość godzin dla 1 osoby
2021 rok	609	198.722	4.805.348	24,18
PCK	299	105.678	2.432.725	23,02
PKPS	310	93.044	2.372.622	25,5

Wydatki związane z zapewnieniem opieki dla osób starszych wymagających pomocy osób drugich wzrastają. Jest to efekt starzenia się społeczności Miasta Kalisza oraz migracji członków rodzin osób starszych, którzy dotychczas zapewniali pomoc i opiekę we własnym, rodzinnym zakresie.

Poniższa tabela przedstawia odpłatność za usługi opiekuńcze od I do XII 2021 roku

Dochód na osobę samotnie gospodarującą określony w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	Osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 25,50zł
Do 100%	701	nieodpłatnie	0 zł
101-150%	708,01 – 1051,50	5%	1,28 zł
151-200%	1058,51 - 1402	10%	2,55 zł
201-250%	1409,01 – 1752,50	15%	3,83 zł
251-300%	1759,51 - 2103	30%	7,65 zł
301-350%	2110,01 – 2453,50	50%	12,75 zł
351-400%	2460,51 - 2804	60%	15,30 zł
401-450%	2811,01 – 3154,50	70%	17,85 zł
451-500%	3161,51 - 3505	80%	20,40 zł
Powyżej 500%	3505,01	100%	25,50 zł

Dochód na osobę w rodzinie określony w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	Dochód na osobę w rodzinie (dochód od – do zł.)	Wysokość odpłatności usług opiekuńczych ustalona w % od kwoty usługi za 1 godzinę	Pełna odpłatność 25,50 zł
Do 100%	528	nieodpłatnie	0 zł
101-150%	533,28 – 792	10%	2,55 zł
151-200%	797,28 - 1056	15%	3,83 zł

201-250%	1061,28 - 1320	20%	5,10 zł
251-300%	1325,28 - 1584	40%	10,20 zł
301-350%	1589,28 - 1848	60%	15,30 zł
351-400%	1853,28 - 2112	70%	17,85 zł
401-450%	2117,28 - 2376	80%	20,40 zł
451-500%	2381,28 - 2640	90%	22,95 zł
Powyżej 500%	2640,01	100%	25,50 zł

Dochody z tytułu odpłatności osiągnięto w 2021 roku w kwocie **1.093.101,74 zł**

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W okresie od 01.01.2021 do 31.12.2021 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci i młodzieży korzystało 137 osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych świadczyła Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Kaliszu ul. Korczak 4 A.

Dla dzieci i młodzieży w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu ul. Nowy Świat 13, Gabinet Fizjoterapii Funkcjonalnej Medikor z siedzibą w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 80, Fundacja Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu ul. Aleja Wojska Polskiego 2a oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu ul. Kwiatowa 1.

Firmy zostały wyłonione w drodze zamówienia publicznego na usługi społeczne. Środki na zabezpieczenie tej formy pomocy pochodzą od Wojewody Wielkopolskiego.

Koszt 1 godziny świadczonych usług przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wynosił 37,00 zł za 1 godzinę zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy.

Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez wyżej wskazane instytucje wynosiła 70 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Medikor w Kaliszu oraz Fundację Wspomagania Rozwoju Dzieci „PAPILIO DZIECIOM” w Kaliszu, Fundację Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” z siedzibą w Kaliszu oraz Monika Bażant MB – Alimed FIZJOTERAPIA w Kaliszu są realizowane przez 6 dni w tygodniu.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w okresie od I do XII. 2021 r. obrazuje poniższa tabela.

	Plan	Wykonanie	%
Ogółem środki od Wojewody Wielkopolskiego	1.841.880 zł	1.683.943 zł	91,42%

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków
2021 rok	137	38.447	1.683.943,00 zł
Dla dorosłych	57	23.270	859.482,00 zł
Dla dzieci	80	15.177	824.461,00 zł

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych od I do XII 2021 roku

Kryterium – 701 zł	Osoba samotnie gospodarująca (dochód od – do zł)	Pełna odpłatność – 37,00 zł za 1 godz. usługi w dni robocze i w dni wolne od pracy
do 701 zł = 100%	nieodpłatnie	
powyżej		
100% - 132,50%	701,01 – 928,83	1,5% - 0,56 zł
132,50% - 165%	928,84 – 1.156,65	3% - 1,11 zł
165% - 187,50%	1.156,66 – 1.314,38	5% - 1,85 zł
187,50% - 220%	1.314,39 – 1.542,20	7% - 2,59 zł
220% - 237,50%	1.542,21 – 1.664,88	11% - 4,07 zł
237,50% - 255%	1.664,89 – 1.787,55	15% - 5,55 zł
255% - 265%	1.787,56 – 1.857,65	22,50% - 8,33 zł
265% - 275%	1.857,66 – 1.927,75	30% - 11,10 zł
275% - 282,50%	1.927,76 – 1.980,33	45% - 16,65 zł
282,50% - 290%	1.980,34 – 2.032,90	60% - 22,20 zł
290% - 310%	2.032,91 – 2.173,10	75% - 27,75 zł
310% - 330%	2.173,11 – 2.313,30	90% - 33,50 zł
powyżej 330%	2.313,31 zł	100% - 37,00 zł
Kryterium - 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Na osobę w rodzinie (dochód od – do zł)	Pełna odpłatność 37,00 zł
do 701 zł = 100%	nieodpłatnie	
powyżej		
100% - 132,50%	701,01 – 928,83	3,5% - 1,30 zł
132,50% - 165%	928,84 – 1.156,65	7% - 2,59 zł
165% - 187,50%	1.156,66 – 1.314,38	11% - 4,07 zł
187,50% - 220%	1.314,39 – 1.542,20	15% - 5,55 zł
220% - 237,50%	1.542,21 – 1.664,88	20% - 7,40 zł
237,50% - 255%	1.664,89 – 1.787,55	25% - 9,25 zł
255% - 265%	1.787,56 – 1.857,65	32,50% - 12,03 zł
265% - 275%	1.857,66 – 1.927,75	40% - 14,80 zł
275% - 282,50%	1.927,76 – 1.980,33	55% - 20,35 zł
282,50% - 290%	1.980,34 – 2.032,90	70% - 25,90 zł
290% - 310%	2.032,91 – 2.173,10	85% - 31,45 zł
310% - 330%	2.173,11 – 2.313,30	100% - 37,00 zł
powyżej 330%	2.313,31	100% - 37,00 zł

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo lub wskazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych od I do XII 2021 r.

Kryterium – 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność – zł dni robocze (R) – 70 zł
do 701 zł = 100 %	nieodpłatnie	nieodpłatnie
pow. 100% - 132,50 zł	701,01 – 928,83	3,5% - 2,45 zł
132,50% - 165%	928,84 – 1.156,66	7% - 4,90 zł
165% - 187,50%	1.156,67 – 1.314,38	11% - 7,70 zł
187,50% - 220%	1.314,39 – 1.542,20	15% - 10,50 zł
220% - 237,50%	1.542,21 – 1.664,88	20% - 14,00 zł
237,50% - 255%	1.664,89 – 1.787,55	25% - 17,50 zł
255% - 265%	1.787,56 – 1.857,65	32,50% - 22,75 zł
265% - 275%	1.857,66 – 1.927,75	40% - 28,00 zł
275% - 282,50%	1.927,76 – 1.980,33	55% - 38,50 zł
282,50% - 290%	1.980,34 – 2.032,90	70% - 49,00 zł
290% - 310%	2.032,91 – 2.173,10	85% - 59,50 zł
310% - 330%	2.173,11 – 2.313,30	100% - 70,00 zł
powyżej 330%	2.313,31 zł	100% - 70,00 zł

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na opiekę wytchnieniową i asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem niepełnosprawności lub osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym. Dzięki realizacji programu możliwe było odciążenie rodzin lub opiekunów 20 osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Poprzez program osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad niepełnosprawnym bliskim członkiem rodziny, mogły dysponować wolnym czasem poprzez zagospodarowanie go dla siebie. Czas ten przeznaczony był na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw osobistych, urzędowych, etc. Jest to bardzo ważny aspekt usługi wytchnieniowej dla opiekunów sprawujących, nierzadko, całodobowo opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, co znacznie obciąża ich kondycję psychofizyczną. Opieka wytchnieniowa realizowana była jako opieka dzienna sprawowana w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, maksymalnie 4 godziny w danym dniu. Usługę świadczyły osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje. Na ten cel przeznaczono kwotę **82 588,68 zł**.

Podmiotem realizującym Program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację w 2021 roku usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zgodnie z umową nr 7/2021/AOON zawartą w dniu 11 maja 2021 r. Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie **185.206,50 zł.** na realizację zadań określonych w Programie tj.: możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie prawa do niezależnego życia, przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność i umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy sportowych, wspieranie niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Zatrudniono 4 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 29 osób, z czego 24 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności, 4 osoby miały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym i 1 dziecko w wieku do 16 r.ż. Realizację programu rozpoczęto w maju 2021 roku a zakończono w grudniu 2021 roku, zrealizowano 4.942 godziny usług asystenckich. Środki pozyskane w ramach programu wydawkowano na koszty związane z: godzinami usług asystenckich, zakupem biletów komunikacji publicznej dla asystenta, ubezpieczenie asystenta, zakup środków ochrony osobistej, koszty dojazdu własnym/innym środkiem transportu, koszty zakupu biletów na wydarzenia kulturalne dla asystenta oraz obsługę programu. Na ten cel wydano 183.773, 46 zł.

Podmiotem realizującym Program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

IV. Umieszczanie w domach pomocy społecznej.

Prawne podstawy umieszczania w domu pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

Za osoby umieszczone po 1 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. Mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. Małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańców DPS.

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin.

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatę za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

1. W przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($701\text{zł} \times 300\% = 2,103\text{zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
2. W przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($528\text{zł} \times 300\% = 1.584\text{zł}$) z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2021r roku uzyskał dochód w wysokości 614.403,40 zł stanowiący partycypację osób zobowiązanych do utrzymania mieszkańców DPS. Spośród mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej 173 osoby posiadało rodziny zobowiązane do alimentacji, w stosunku do 89 osób rodziny uczestniczyły w kosztach utrzymania bliskich w domu pomocy społecznej.

W stosunku do 84 osób, rodzina nie partycypowała w kosztach z uwagi na dochód nie kwalifikujący do ustalenia opłaty za pobyt członka rodziny w DPS. W stosunku do 1 mieszkańca DPS rodzina pokrywała pełen koszt odpłatności. W ciągu roku 2 mieszkańcy DPS miało ustaloną pełną odpłatność tj. w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w DPS.

Natomiast 188 mieszkańców domów pomocy społecznej to osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny w stosunku do nich Miasto Kalisz pokrywało pozostałe koszty pobytu.

Odpłatność gminy

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy Miasta Kalisza.

Średnia dopłata Miasta Kalisz do jednej osoby, będącej mieszkańcem Kalisza w domach pomocy społecznej wynosiła 3372,12zł.

Tabela 1. Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza.

Domy Pomocy Społecznej	Ilość osób przebywających w ciągu roku	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	186	4989,92zł	6.624.047,90zł
DPS Baszków	1	4295zł	29 142,55zł
DPS Biskupice	5	4796zł	192 621,34zł
DPS Brzozów	1	4190zł	38 517,81
DPS Broniszewice	1	6053,56zł	41 120,57
DPS Chlebno	2	4447,08zł	83 736,88
DPS Chróscin-Wieś	17	3943,48zł	528 501,88
DPS Falmierowo	3	4169,06zł	87 152,44
DPS Gębice	1	4697,63zł	27 842,49
DPS Kobyla Góra	16	4142zł	451 462,61
DPS Kochłowy	6	4066zł	206 400,02
DPS Konin	1	4680zł	44 103,72
DPS Krasnystaw	1	3059,51zł	36 377,21
DPS Kotlin	3	4560zł	93 481,92
DPS Lisków	7	4111,17zł	148 975,41
DPS Mysłowice	1	5423,23	17 327,78
DPS Marszałki	18	4273zł	506 235,52
DPS Mielżyn	4	4786,14zł	195 158,76
DPS Mościszki	1	3859,21zł	44 272,70

DPS Nielestno	1	4200zł	35 166,24
DPS Ostrów Wilkp.	1	4905,68zł	48 011,90
DPS Osiek	2	4311,80zł	79 512,32
DPS Pleszew	27	4779,97zł	968 143,01
DPS Psary	19	4460,31zł	679 542,13
DPS Pakówka	2	3821,78	43 091,01
DPS Jedlanka	1	3942zł	41 605,20
DPS Rzetnia	1	4800zł	14 143,32
DPS Sieradz	14	4594,29zł	465 894,04
DPS Skęczniew	9	4189zł	300 172,11
DPS Skubarczewo	1	4291zł	34 950,72
DPS Ślesin	2	4691,10zł	56 310,77
DPS Strzałkowo	1	3994zł	53 643,92
DPS Wieleń	2	3913,46zł	46 875,65
DPS Wierzbica	2	3913,46zł	44 421,00
DPS Zimnowoda	1	3986zł	37 398,57

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W 2021 roku 361 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej i na ten cel wydatkowano środki w wysokości 12.345.361,42zł. Dla porównania w roku 2020 na ten cel wydatkowano 10.020.340,45 zł.

Kwotę, którą przekazano do Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wynosi 6.624.047,90 zł za 186 mieszkańców natomiast kwotę 5.721.313,52 zł przekazano za pobyt mieszkańców Kalisza przebywających w domach pomocy społecznej poza terenem miasta Kalisza (specjalistycznych).

W 2021 roku 109 osób zostało zakwalifikowanych do skierowania do domów pomocy społecznej. Umieszczonych zostało łącznie 86 osoby (w tym 59 osób w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu i 27 osób w domach pomocy społecznej poza Kaliszem).

Na podstawie analizy danych stwierdzić należy, że wzrost kosztów utrzymania mieszkańców Domu Pomocy Społecznej oraz starzenie się społeczeństwa Miasta Kalisza generują znaczne koszty świadczeń pomocy społecznej na rzecz osób starszych. W związku z powyższym długofalowa polityka senioralna w perspektywie czasu będzie związana ze znacznym wzrostem wydatków w budżecie Miasta Kalisza związanych z pomocą ludziom starszym.

V. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – zadania gminy

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczę zastępczą.

1. Asystent rodziny

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych miasto zapewnia wsparcie w formie: pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego. **Wsparcie rodziny to profilaktyka i zadania mające na celu przywrócenie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.** Złożoność i różnorodność zadań, które wynikają z ustawy wymagają długoletniego zaangażowania osób i środków.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Taka praca daje możliwość dogłębnego zdiagnozowania przyczyn trudnych sytuacji będących źródłem problemów występujących w danej rodzinie. Praca asystenta rodziny daje możliwość ciągłego wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. O wykonywanie tego zawodu mogą starać się osoby z wyższym i średnim wykształceniem, te ostatnie muszą wykazać, że brały udział w szkoleniach z zakresu, pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentować, co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązków rodzicielskich. Współpraca z asystentem ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z uwagi na to, że dysfunkcjonalność rodziny ma charakter złożony, a istniejące problemy determinują występowanie kolejnych, konieczne jest objęcie rodziny tą formą pomocy w sposób długofalowy. Ważnym jest, aby asystent rodziny został wprowadzony w odpowiednim dla rodziny czasie, gdy rodzina nie jest jeszcze w zaawansowanym procesie psychodegradacji społecznej

W roku 2021 z powodu panującej epidemii wirusa COVID-19 praca asystentów rodziny polegała zarówno na kontaktach osobistych z rodzinami, jak i na kontaktach za pomocą urządzeń teleinformatycznych, aby utrzymać reżim sanitarny i ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa.

W roku 2021 asystą rodzinną objęto **128 środowiska**, w których przebywało **309 dzieci**. Asystenci zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mieli pod swoją opieką średnio około 15

rodzin.

Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane na dzień 31.12.2021 r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach		Dzieci – przedział wiekowy		
	Rodzice	dzieci	0 – 6 lat	7 – 15 lat	16 – 18 lat
128	194	309	133	149	27

Główne problemy występujące w rodzinach objętych asystą rodzinną to: niewydolność wychowawcza, zaniedbania wychowawcze, uzależnienia (alkohol, substancje psychoaktywne), niezaradność życiowa, upośledzenie umysłowe i choroba psychiczna, brak chęci podjęcia zatrudnienia, zaburzone relacje w rodzinie, brak zaangażowania w sytuację szkołą dzieci i przemoc.

Każda rodzina objęta pomocą asystenta miała inne cele, zasoby i deficyty, do każdej z nich należy podchodzić indywidualnie, aby ustalić skuteczny plan działania z rodziną. Plan działania z rodziną jest aktualizowany przy każdej ocenie sytuacji rodziny. W ten sposób asystent i rodzina mogą ocenić skuteczność współpracy. Podejmowana współpraca z rodzinami była ukierunkowana na takie problemy jak: budowanie prawidłowych relacji w rodzinie, motywowanie rodzin do samodzielnej realizacji zadań, wprowadzanie treningu czystości, przeprowadzanie rozmów na temat wychowywania dzieci, prowadzenia treningu gospodarowania budżetem domowym, kontrola stanu zdrowia dzieci, poprawa sytuacji materialnej, motywowanie członków rodzin do podejmowania i utrzymywania terapii alkoholowej, pomoc w nauce dzieciom, pokazywanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego z dziećmi.

Indywidualna praca z rodziną pozwoliła zmotywować podopiecznych do podjęcia działań, dawno lub w ogóle nie podejmowanych, jak również doprowadzić do wzrostu poczucia ich wartości i sprawczości. Spowodowało to, że 4 rodzin usamodzielniało się i zakończyło współpracę z asystentem.

W 2021 roku czworo dzieci powróciło do rodziny biologicznej z rodziny zastępczej. Dzieci z dziewięciu rodzin nie udało się utrzymać w rodzinie naturalnej. W sześciu rodzinach z uwagi na nasilający się proces degradacji spowodowany nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, natomiast w trzech przypadkach z uwagi na zaniedbania wychowawcze. Dzieci z trzech rodzin zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, a z sześciu rodzin trafiły do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Z uwagi na długi czas izolacji, jaki miał miejsce w roku 2020 asystenci rodziny zorganizowali dla dzieci cztery wycieczki wyjazdowe w okresie czerwiec- wrzesień 2021r połączone z relaksem i mające wpływ terapeutyczny. Ponadto dzieci z rodzin objętych asystenturą uczestniczyły w warsztatach kulinarnych w pizzerii. Dzięki pozyskaniu sponsora wszystkie rodziny będące pod opieką asystentów otrzymały paczki żywnościowe na święta Bożego Narodzenia.

Prowadzona przez asystentów rodziny praca przyczyniła się do m.in: samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, podjęcia terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej, postawienia diagnozy dzieciom w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, zwiększenia dbałości o zdrowie, poprawy sytuacji mieszkaniowej, poprawy sytuacji szkolnej dzieci, utrzymania abstynencji, poprawienia kompetencji wychowawczych, zapisania dzieci do przedszkola czy podjęcia stałej pracy zarobkowej, co liczbowo obrazuje poniższa tabela.

DZIAŁANIA	Liczba rodzin
Samodzielne załatwianie spraw urzędowych	19
Podjęcie terapii uzależnień	12
Poprawa sytuacji mieszkaniowej	24

Poprawa sytuacji szkolnej dzieci	16
Utrzymanie abstynencji	22
Zapisanie dzieci do przedszkola	24
Poprawa kontaktów ze szkołą dzieci	13
Podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej	24
Zwiększenie dbałości o zdrowie	56
Uregulowanie prawne sytuacji życiowej	13
Pozyskanie innego lokalu mieszkalnego	16
Podjęcie stałej pracy zarobkowej	21
Poprawa kompetencji wychowawczych	6
Zapisanie dzieci do świetlicy socjoterapeutycznej	21
Trening budżetowy	18
Pozyskanie dodatkowego źródła dochodu (renty, świadczenia pielęgnacyjnego)	14
Pomoc w podniesieniu kwalifikacji zawodowych	2
Uгода z MZBM	3
Umieszczenie w stacjonarnych ośrodkach leczenia uzależnień	3
Poprawa relacji wśród dorosłych	6
Ustalenie stopnia niepełnosprawności	17
Zarejestrowanie w PUP	13
Diagnoza w Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej	25
Zabezpieczenie miejsca pobytu matki z dziećmi	2

Dane MOPS na dzień 31.12.2021 r.

Asystenci rodziny w ramach pracy na rzecz rodziny współpracują z wieloma instytucjami. Są to między innymi: kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, przedszkola, do których uczęszczają dzieci rodzin objętych współpracą. Dużym wsparciem dla rodzin objętych asystenturą są funkcjonujące na terenie miasta Kalisza świetlice socjoterapeutyczne i fundacje wspierające rodzinę. Asystenci rodziny współpracują również z Sądami, Policją, Biurem Świadczeń Rodzinnych, poradniami specjalistycznymi, ośrodkami leczenia uzależnień, Powiatowym Urzędem Pracy, Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych i Urzędem Miejskim: Wydziałem Spraw Społecznych i Mieszkaniowych, czy Wydziałem Edukacji, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Ponadto asystenci rodziny brali udział w zespołach oceny sytuacji dziecka, które odbywają się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i PCPR, uczestniczyli również w grupach roboczych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty”. Działania te były realizowane wg obowiązującego reżimu sanitarnego.

Asystenci rodziny również zdalnie aktywnie uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach oraz superwizji w ramach, których doskonalili swój warsztat pracy i podnosili kompetencje zawodowe.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła

obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu , która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej.

Asystent rodziny wspiera kobiety w ciąży i rodziny w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Ponadto rodziny, których dotyczy ustawa „Za życiem” są uprawnione do poradnictwa w zakresie: przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacją w/w poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. Polega ona na opracowaniu wspólnie z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów wymienionych w ustawie w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

W roku 2021 r. w ramach ustawy „Za życiem” asystenci rodziny udzielili wsparcia 17 kobietom ciężarnym, w zakresie: pomocy i porady w ramach korzystania z usług placówek ochrony zdrowia, poradnictwa dotyczącego rozwiązań wspierających rodzinę, pomocy w zakresie wsparcia psychologicznego członków rodziny czy edukowania w obszarze przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka.

W zakresie tej ustawy podjęto współpracę z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym, Przychodniami lekarskimi, Biurem Świadczeń Rodzinnych, położnymi i ginekologami.

Ponieważ asystent rodziny podejmuje koordynację wsparcia na wniosek osób złożony do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, asystenci rodziny opracowali ulotki dotyczące wsparcia rodzin w ramach Ustawy „Za życiem”, aby rozpropagować w społeczności lokalnej informacje na temat w/w ustawy, a tym samym dotrzeć do osób wymagających wsparcia i koordynacji działań w zakresie ustawy.

Program Wspierania Rodziny w mieście Kaliszu na lata 2022-2024

W 2021 roku został opracowany Program Wspierania Rodziny w mieście Kaliszu na lata 2022-2024, który został przyjęty Uchwałą Nr XLVI/628/2021 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 25.11.2021 r.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

W 2021 Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ogłosiło Program Asystent Rodziny na rok 2021, którego celem było przyznanie asystentom rodziny jednorazowego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 2 000 zł brutto. Kwota otrzymanych środków to 15 000 zł. z Funduszu Pracy.

Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku jest to 30% wydatków, natomiast w trzecim i kolejnych latach jest to 50% ponoszonych kosztów.

W założeniach ustawowych było, że współfinansowanie gmin będzie miało wpływ na

podejmowanie różnorodnych działań lokalnych mający na celu możliwość pozostania dziecka w środowisku.

Dane MOPS - Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2021 oraz porównanie z latami 2019-2020 r.

	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Łączna kwota poniesionych wydatków	1.287.884,81 zł	1.209.067,41 zł	1.086.384,29 zł
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10%	24	22	19
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30%	9	15	18
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50%	41	38	31

Dane MOPS - Współfinansowanie ze środków miasta utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 roku oraz porównanie z latami 2019-2020 r.

	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Łączna kwota poniesionych wydatków	1.114.483,79 zł	907.029,61 zł	706.000,00 zł
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10%	64	67	73
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30%	62	67	59
Liczba dzieci, za które ponoszono wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50%	155	129	106

Z uwagi na fakt, iż Kalisz jest miastem na prawach powiatu, wydatki te stanowiły równocześnie dochody po stronie powiatu.

VI. Piecza zastępcza – zadania powiatu

Organizacja opieki w rodzinnej pieczy zastępczej oraz udzielanie pomocy pieniężnej

W ciągu 2021 r. na terenie miasta Kalisza funkcjonowały 162 rodziny zastępcze w tym: 6 zawodowych rodzin zastępczych, 36 niezawodowych rodzin zastępczych oraz 120 spokrewnionych rodzin zastępczych. W rodzinach zastępczych przebywało łącznie 231 dzieci.

Ponadto dla Miasta Kalisza funkcjonowało 6 rodzinnych domów dziecka: 4 w Kaliszu, natomiast 2 na terenie powiatu kaliskiego, zgodnie z zawartymi porozumieniami. W rodzinnych domach dziecka przebywało w 2021 r. łącznie - 37 dzieci.

Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. przebywało 268 dzieci.

Spośród wszystkich dzieci umieszczonych w kaliskich rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka 35 to dzieci z terenu innych powiatów – kaliskiego, pleszewskiego, legnickiego, sieradzkiego, chodzieskiego, łęczyńskiego, ostrowskiego, kolskiego, pajęczańskiego, kluczborskiego, miasta Wrocław, miasta Poznań, miasta Chorzów.

W 2021 r. w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych łącznie 29 nowych dzieci (w tym w rodzinach spokrewnionych - 13, niezawodowych - 8, w zawodowych – 2, rodzinnych domach dziecka – 6).

W 2021 r. w sumie 21 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą na terenie miasta Kalisza (w tym: 7 dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 1 dziecko trafiło do placówki opiekuńczo-wychowawczej, 3 dzieci zostało przysposobionych, 8 pełnoletnich wychowanków opuściło rodziny zastępcze i rozpoczęło procesy usamodzielnienia, 2 – dzieci wraz z rodziną zastępczą wyprowadziło się poza miasto Kalisz). Ponadto 3 dzieci zmieniło formę pieczy zastępczej.

Liczby rodzin zastępczych i rdd wraz z liczbą umieszczonych dzieci w 2021 r. z latami 2020 r. i 2019 r.

	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Liczba rodzin zastępczych	162	167	163
Liczba rodzinnych domów dziecka	6	6	6

W 2021 r. w związku z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, od 01.06.2021 r. wzrosły kwoty świadczeń na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (dla rodzin zastępczych spokrewnionych kwota 764 zł, dla rodzin zastępczych niezawodowych 1131 zł na jedno dziecko).

Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w Mieście Kaliszu zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Dane MOPS- Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych w 2021 roku oraz porównanie z latami 2019-2020.

Przeznaczenie środków	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu	2.201.526,78 zł	2.024.947,42 zł	2.009.605,90 zł

niepełnosprawności			
Świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	11.540,00 zł	39.680 zł	25.150,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	248.929,00 zł	255.480,16 zł	210.288,48 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych	37.416,00 zł	38.739 zł	34.275,69 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	2.200,00 zł	10.200 zł	21.050,00 zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0 zł	3.000 zł	1.800,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	53.350,13 zł	40.760,54 zł	11.432,27 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0 zł	0	0
RAZEM	2.554.961,91 zł	2.412.807,12 zł	2.313.602,34 zł

Dodatkowo w 2021 roku na 4 dzieci (z terenu powiatu częstochowskiego, kluczborskiego, kolskiego, włocławskiego) przebywających w 4 rodzinach zastępczych na terenie miasta Kalisza poniesione zostały wydatki na opiekę i wychowanie tych dzieci w ramach zawartych z powiatami porozumień a wydatki te wyniosły **31.416 zł.** (rozliczanie w formie dotacji). W ciągu roku jedna rodzina zastępcza wraz z umieszczonym dzieckiem przeprowadziła się na teren powiatu kaliskiego, co spowodowało wygaśnięcie porozumienia (powiat włocławski), natomiast miasto Kalisz z powiatem częstochowskim zmieniło sposób rozliczania środków (z formy dotacji na zakup usług).

W 2021 r. w rodzinie zastępczej niezawodowej w Mieście Kaliszu przebywało 1 dziecko cudzoziemskie. Na ten cel pozyskano środki finansowe z dotacji rządowej przeznaczonej na finansowanie pobytu jednego dziecka cudzoziemskiego w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Kalisza w wysokości **15.814 zł.**

(Kwoty na utrzymanie dzieci w ramach rozliczeń w formie dotacji oraz na utrzymanie dziecka cudzoziemskiego nie zostały uwzględnione w powyższej tabeli).

Dane MOPS - Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych w 2021 roku oraz porównanie z latami 2019-2020.

Przeznaczenie środków	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	601,00 zł	0	4.208,05 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodziny pomocowej	3.074,56 zł	0	1.140,48 zł

Dane MOPS- Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka w 2021 roku oraz porównanie z latami 2019 – 2020.

Przeznaczenie środków	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatek z tytułu niepełnosprawności	444. 532,06zł	403.886,03 zł	368.180,47 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	5.400,00 zł	3.700 zł	1.700,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	305.310 zł	284.703,42 zł	283.007,86 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	97.730,00 zł	89.468 zł	85.237,02 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	2.000,00 zł	7.400 zł	7.605,00 zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowanie rodzinnego domu dziecka	4.674,64 zł	7.927,34 zł	6.136,32 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	81.569,08 zł	68.263,43 zł	63.417,25 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	12.778,45 zł	13.250,80 zł	16.357,00 zł
RAZEM	953.994,23 zł	878.599,02 zł	831.640,92 zł

Jak wynika z powyższych tabel, wydatki na rodzinną pieczę zastępczą na przestrzeni lat 2019 - 2021 wzrosły. Największy wzrost kosztów można zauważyć w wynagrodzeniach na rodziny zastępcze zawodowe i wynagrodzeniach dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza – 2021 r.

Na pomoc finansową dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywało w 2021 r. 47 dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza wydatkowano kwotę 672.605,58 zł.

Dodatek wychowawczy dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej

W 2021 r. otrzymano dotację z budżetu państwa na realizację dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego (500+) dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 1.265.863,25zł. Dotacja ta została wydatkowana w przeciągu roku na 248 umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie miasta Kalisza.

Z kolei na realizację dodatku z art. 113a dot. instytucjonalnej pieczy zastępczej otrzymano dotację w wysokości 198.905,96zł, którą przeznaczono na wypłatę dodatku dla 40 dzieci przebywających w ciągu 2021 r. w trzech placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Kalisza.

BON TURYSTYCZNY:

Zgodnie z ustawą z dnia 19.06.2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2021 przekazywał co miesięcznie ministrowi właściwemu do spraw rodziny dane przyrostowe o dzieciach z pieczy zastępczej i osobach uprawnionych, na które przysługuje wsparcie z programu Rodzina 500+.

Pomoc w integracji ze środowiskiem dla osób opuszczających rodziny zastępcze, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Formy wsparcia dla osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze.

Wychowankowie z placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii oraz opuszczający rodzinę zastępczą mogą liczyć na pomoc mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
3. Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,
4. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
5. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2021 r. usamodzielniani wychowankowie jako wsparcie finansowe otrzymali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w kwocie:

142.814,59 zł wychowankowie rodzin zastępczych,

118.538,43 zł wychowankowie placówek opiekuńczo wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych.

Dane MOPS- Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w 2021 r. oraz porównanie z latami 2019-2020.

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	93.550,59 zł / 22 osoby	137.050,39 zł / 30 osób	156.059,35 zł / 31 osób
Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	47.964,43 zł / 14 osób	44.586,64 zł / 14 osób	73.080,13 zł / 18 osób

Dane MOPS- Pomoc pieniężna na usamodzielnienie w 2021 r. oraz porównanie z latami 2019-2020.

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	36.515 zł / 7 osób	27.758 zł / 6 osób	20.819,00 zł / 5 osób
Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	42.579 zł / 6 osób	27.841 zł / 3 osoby	38.447,00 zł / 7 osób

Dane MOPS- Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie w 2021 r. oraz porównanie z latami 2019-2020.

Wydatki dla wychowanków opuszczających:	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Rodziny zastępcze / ilość osób	12.749 zł / 5 osób	21.777 zł / 5 osób	11.200,00 zł / 3 osoby
Placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz MOW-y, MOS-y, zakłady poprawcze i inne / ilość osób	27.995 zł / 9 osób	23.366 zł / 6 osób	25.350,00 zł / 6 osób

Pomoc mieszkaniowa

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych którzy opuszczają pieczę zastępczą i realizują indywidualny program usamodzielnienia, mają możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym. W Kaliszu funkcjonuje mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków przy ul. Zamkowej, które przeznaczone jest dla 6 wychowanków

W mieszkaniu chronionym zatrudnionych jest 4 wychowawców po 0,25 etatu, którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, jak również służą pomocą i wsparciem przebywającym w mieszkaniu wychowankom.

W 2021 r. z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 7 wychowanków. Na dzień 31.12.2021 r. zgodnie z decyzjami administracyjnymi w mieszkaniu chronionym przy ul. Zamkowej przebywało 5 wychowanków.

Instytucjonalna piecza zastępcza.

Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej następującego typu:

- interwencyjnego
- rodzinnego
- socjalizacyjnego
- specjalistyczno–terapeutycznego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

Dane dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Kalisza a umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów obrazują poniższe tabele.

Dane MOPS - Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu w 2021 r. oraz porównanie z latami 2019-2020.

	2021	2020	2019
Łączna kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisz, a przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu.	1.429.690,10 zł *	1.275.846,75 zł	1.010.396,17 zł

* Za 3 dzieci pochodzących z miasta Kalisza umieszczonych w październiku 2020 r. w Domu Dziecka w Liskowie, Miasto Kalisz poniosło wydatek w 2021 r.

Dane MOPS - Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów ww. 2021 r. oraz porównanie z latami 2019-2020.

Liczba dzieci pochodzących z terenu Miasta Kalisza przebywająca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów.	Nazwa powiatu/Liczba dzieci
2021	kaliski – 7 pleszewski – 5 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 wałbrzyski – 2 przeworski - 4 Łącznie: 23 dzieci
2020	kaliski – 10 pleszewski – 11

	jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 wałbrzyski – 2 Łącznie: 28 dzieci
2019	kaliski – 7 pleszewski – 19 jarociński – 3 gnieźnieński – 1 turecki – 1 Łącznie: 31 dzieci

Dane MOPS - Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2021 r.

Placówka	KOSZT
Dom Dziecka Nr 1 w Kaliszu	I-III - 6.019,61 zł IV-XII - 6.288,77 zł.
Dom Dziecka Nr 2 w Kaliszu	I-III - 6.019,61 zł IV-XII - 4.873,51 zł.
Dom Dziecka Nr 3 w Kaliszu	I-III - 6.019,61 zł IV-XII - 4.873,51 zł.
Dom Dziecka w Liskowie pow. kaliski	I-III - 5.504,23 zł IV-XII - 6.108,88 zł.
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim pow. kaliski	I-III - 5.238,22 zł. IV-XII - 5.192,95 zł.
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie, pow. pleszewski	I- 5.168,00 zł II-XII- 5.728,00 zł.
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach, pow. pleszewski	I- 3.266,00 zł II-XII- 3.278,00 zł.
Dom Dziecka w Pleszewie, pow. pleszewski	I- 5.000,00 zł II-XII- 6.526,00 zł.
Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Św. Rodziny pow. pleszewski	II-XII- 4.314,14 zł.
ZOL Z Ufnością w III Tysiąclecie, Częstochowa, pow. częstochowski	I-II- 2.400,00 zł III-XII- 2.501,76 zł.
ZOL dla Dzieci Wierzbice, pow. wrocławski	I-II- 2.400,00 zł III-XII- 2.501,76 zł.
Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze, pow. jarociński	I-III- 4.686,19 zł IV-XII- 5.520,60 zł.

Dom dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich pow. turecki	I-II- 2.991,00 zł III-XII- 3.044,00 zł.
Dom Dziecka w Gnieźnie	I-II- 6.436,47 zł III-VIII- 5.955,28 zł. IX-XII- 5.236,28 zł.
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom Dziecka „Catharina” Nowe Siodło, pow. wałbrzyski	I-III- 4.567,34 zł IV-XII- 5.410,30 zł.
Dom dla Dzieci w Rakszawie pow. przeworski	II-XII- 4.306,00 zł.

W 2021 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego poza Kaliszem przebywało 25 dzieci z naszego miasta, za pobyt których poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1.217.171,94 zł. Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego (Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie, Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim oraz Pogotowie Opiekuńcze w Koninie) w 2021 r. przebywało 6 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 212.518,16 zł.

VI a. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Realizując zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku MOPS w Kaliszu w 2021 r. odbyli w sumie 459 posiedzeń w związku z dokonywaniem okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dzieci w formie pisemnej każdorazowo były przekazywane do Sądu Rejonowego w Kaliszu. Ponadto sporządzono 51 ocen osób prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Do Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu pracownicy zgłosili informacje o 12 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W związku z procedurą kwalifikującą do przysposobienia sporządzone były szczegółowe opinie, które zostały przekazane do Ośrodka Adopcyjnego.

Ponadto w ramach realizowanych zadań pracownicy sporządzali programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje, a także sporządzali plany pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich aktualizacje i modyfikacje. Dokonywano analizy sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, wydawano opinie o kandydatach na potrzeby Sądu czy innej instytucji, z kandydatami przeprowadzono badania psychologiczne, dokonywano wstępnej kwalifikacji kandydatów, którzy zgłosili się na szkolenie na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze. Również wydawano rodzinom zaświadczenia o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej dla celów ustalenia prawa do świadczenia Dobry Start.

Istniejącym rodzinom zastępczym/ prowadzącym rodzinne domy dziecka zapewniano wsparcie psychologiczne, udzielano porad i pomocy m.in. w sporządzaniu wniosków do Sądu i innych instytucji.

W ramach prowadzonych zadań składane były wnioski do Sądu o uregulowanie sytuacji prawnej

dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Dodatkowo pracownicy podejmowali współpracę ze szkołami, przedszkolami, świetlicami socjoterapeutycznymi, przychodniami, dzielnicowymi, kuratorami sądowymi. Ponadto na bieżąco aktualizowane były dane w rejestrze osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka przez koordynatorów.

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka zostają objęte na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator jest wyznaczany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zatrudnił 6 koordynatorów (5 etatów). Pod ich opieką pozostawało w sumie 88 rodzin (w tym 5 rodzinnych domów dziecka), w których łącznie przebywało 162 dzieci.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej – zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy – udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w wypełnianiu ich funkcji.

Wsparcie rodzin odbywało się w okresie pandemii poprzez wizyty i spotkania z zachowaniem reżimu sanitarnego oraz w sposób zdalny (głównie telefonicznie).

Praca koordynatora ma wymiar wieloaspektowy, ukierunkowany m.in. na wzmacnianiu więzi pomiędzy dziećmi a opiekunami zastępczymi, udzielaniu pomocy w organizowaniu kontaktów z rodziną biologiczną dziecka w celu podtrzymania więzi oraz poczucia przynależności, podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, doskonalenie metod wychowawczych, rozwiązywanie i łagodzenie konfliktów w rodzinach zastępczych oraz konfliktów między rodzinami biologicznymi a rodzinami zastępczymi. Ponadto koordynator ma za zadanie motywowanie i wspieranie rodziców zastępczych w podejmowaniu działań na rzecz rozwijania pasji dziecka bądź podejmowaniu nowych aktywności by te zainteresowania móc znaleźć, zapewnić pomoc psychologiczną, reedukacyjną, terapeutyczną, w załatwianiu spraw urzędowych, łagodzenia napięć wewnątrzrodzinnych związanych z izolacją w okresie pandemii, pomoc w poprawie sytuacji szkolnej, a także pomoc w rozwiązywaniu kryzysów występujących w rodzinie zastępczej i zapobieganiu wypaleniu zawodowemu.

Koordynatorzy udzielają również wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej, którzy opuścili rodzinę zastępczą, jak również tym pozostającym po osiągnięciu pełnoletności w dotychczasowej rodzinie zastępczej.

Koordynator wspiera wychowanków w procesie usamodzielnienia, realizacji Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, udziela pomocy w dotarciu do pomocy prawnej np. w związku z zadłużeniami rodziców, obowiązkiem alimentacyjnym wobec rodziców. Ponadto koordynator wspiera wychowanków takimi działaniami jak: pomoc w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku o przyznanie mieszkania, przyznanie renty rodzinnej, wyposażeniu mieszkania z pomocy udzielanej przez tu. Ośrodek (pomoc na zagospodarowanie, usamodzielnienie), monitorowanie sytuacji zdrowotnej.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Kaliszu na lata 2022-2024

W 2021 r. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej opracował Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w mieście Kaliszu na lata 2022-2024. Program został przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/654/2021 Rady Miejskiej Kalisza z 28 grudnia 2021 r.

Opracowanie programu wynika z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i

systemu pieczy zastępczej.

VII. Interwencja Kryzysowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zadania interwencji kryzysowej realizuje w oparciu o dwie ustawy: ustawę o pomocy społecznej i ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową objęte są osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia.

Interwencja kryzysowa jest adresowana zarówno do dzieci oraz młodzieży, jak i osób dorosłych, które znalazły się w trudnej sytuacji. Wśród takich traumatycznych wydarzeń należy wyróżnić:

- doświadczanie przemocy fizycznej lub/oraz psychicznej;
- konflikty w rodzinie;
- śmierć bliskiej osoby;
- ciężka choroba;
- choroba bliskiej osoby;
- niespodziewane wydarzenia losowe (np. wypadek, pożar);
- myśli samobójcze
- gwałty i nadużycia seksualne;
- nieumiejętność emocjonalnego radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach w tym związanymi z pandemią koronawirusa.

Do zadań interwenta kryzysowego i pracowników zatrudnionych w Dziale Interwencji Kryzysowej - psychologów, pracowników socjalnych, opiekunów należy:

- przedstawianie osobie poszkodowanej różnych możliwości wyjścia z danej sytuacji kryzysowej;
- zapewnienie poszkodowanej osobie bezpieczeństwa podczas pobytu w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie lub w schronisku dla ofiar będących w stanie kryzysu;
- wsparcie specjalistyczne przez pracowników socjalnych dla mieszkańców schronisk – ofiar przemocy domowej oraz ofiar klęsk żywiołowych, pożarów, poważnych awarii jak zalania mieszkania, brak ogrzewania z uwagi na awarię pieca, ekstremalnych warunków pogodowych, (pomoc w sprawach urzędowych, sądowych, alimentacyjnych, organizacyjnych, bytowych, zdrowotnych),
- pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy w rodzinie oraz dla osób będących w innych sytuacjach kryzysowych często połączonych z zagrożeniem zdrowia i życia;
- przeciwdziałanie agresji i przemocy-działania profilaktyczne i edukacyjne,
- konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- interwencyjne wizyty w miejscu zamieszkania osób będących w sytuacjach kryzysowych (np. śmierć bliskich, pożar),
- psychologiczne wizyty terenowe u osób z objawami zaburzeń psychicznych,
- działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia próbami samobójczymi,
- telefoniczne wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Kalisza w czasie pandemii Covid -19,

-telefoniczny punkt informacyjny dla osób objętych kwarantanną i dla seniorów w okresie pandemii Covid - 19

Osoby dotknięte przemocą domową lub innymi sytuacjami kryzysowymi mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie w:

1. Schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie

- w 2021 roku ogółem zamieszkiwało 17 osób, w tym 7 dzieci
- w 2020 roku zamieszkiwało 21 osób, w tym 9 dzieci.
- w 2019 roku zamieszkiwało 45 osób, w tym 23 dzieci,

2. Schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu

- w 2021 roku zamieszkiwało 41 osób, w tym 7 dzieci
- w 2020 roku ogółem zamieszkiwało 38 osób, w tym 11 dzieci;
- w 2019 roku zamieszkiwało 29 osób, w tym 11 dzieci;

Mieszkańcy schronisk w roku sprawozdawczym łącznie **przebywali 1754 osobodni.**

Na dzień **31 XII 2021 r. w schroniskach przebywało 58 osób, w tym 24 kobiety.**

MOPS dysponował 25 miejscami, w tym 13 miejsc dla osób i rodzin będącymi ofiarami przemocy w rodzinie i 12 miejsc dla rodzin będących w stanie kryzysu.

W ramach działań interwencyjnych mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu Miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w wysokości 50 zł /1dobę/1 osobę. Przyjęcie osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina, z terenu której ona pochodzi.

W roku 2021:

- w schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie przebywały 4 osoby spoza miasta Kalisza, w tym 1 osoba, która w sytuacji pojawiającej się przemocy otrzymała schronienie dwukrotnie oraz jej dwoje dzieci.

Z poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i rodzinnego, wsparcia od strony socjalnej i poradnictwa prawnego skorzystało:

- w 2021 roku – 842 osoby, w tym 366 rodzin,
- w 2020 roku – 505 osób, w tym 217 rodzin,
- w 2019 roku – 416 osób, w tym 174 rodziny.

Pomoc psychologiczna była świadczona dla wszystkich zgłaszających się mieszkańców Kalisza. Wszystkie chętne osoby po zgłoszeniu się do placówki mogły skorzystać z indywidualnej pomocy psychologicznej. Rozmowy odbywały się przy zastosowaniu reżimu sanitarnego i wypełnieniu wywiadu epidemiologicznego. Z konsultacji psychologicznych korzystali na bieżąco podopieczni Schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie i Schroniska dla osób i rodzin, będących w stanie kryzysu oraz mieszkańcy mieszkań chronionych. Psychologowie pomimo trwającej pandemii Covid-19 w 2021 roku odwiedzili 68 osób i rodzin w ich miejscu zamieszkania.

	2021 rok	2020 rok	2019 rok
Konsultacje psychologiczne	914	505	712
Wizyty w środowisku	157	68	188

Interwencyjny telefon zaufania

Pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej całodobowo obsługują interwencyjny telefon zaufania. W 2021 roku odbyli 472 rozmowy z całej Polski, z czego podjęcia natychmiastowej interwencji w Kaliszu wymagało 11 z nich.

Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci

W 2021 roku w Przyjaznym Pokoju Przesłuchań Dzieci odbyło się **1 przesłuchania małoletniego dziecka**.

Spotkania dzieci z rodzicami zgodnie z postanowieniami sądu.

Na podstawie postanowień **sądu w 2021 roku odbyło się 180 spotkań** dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznym oraz dzieci, których rodzice są w konflikcie, a pozostają pod opieką jednego z rodziców. Spotkania odbywały się przy zastosowaniu reżimu sanitarnego i wszelkich środków ochrony. Dla porównania w 2020 r. - 114 spotkań, a w 2019 r. - 57 spotkań.

Kampania 16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć.

Od ponad 13 lat, w okresie od 25 listopada do 10 grudnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu co roku przyłącza się do Międzynarodowej Kampanii 16 Dni Akcji Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć. Ponadto włączyliśmy się w akcję połączoną z kampanią "Make love not przemoc".

Choć również i w tym roku pandemia COVID 19 uniemożliwiła aktywne uczestnictwo w akcji i nie mogliśmy podjąć działań tak jak to robiliśmy lata wstecz, to podjęto szereg działań informacyjno edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Kalisza m.in.:

- warsztaty psychologiczne dla rodziców objętych pomocą asystenta rodziny pt. „Zamiast klapsa - bezpieczne dzieciństwo bez przemocy” zgłoszonych zostało 14 rodziców. Dla grupy przygotowano 3 spotkania warsztatowe o tematyce profilaktyki przemocy, metod wychowawczych oraz zdrowej komunikacji w rodzinie.
- rozpowszechniono informacje na temat działalności Działu Interwencji kryzysowej MOPS w Kaliszu poprzez umieszczenie plakatów oraz ulotek informacyjnych w szkołach na terenie Kalisza. Celem tych działań było zasygnalizowanie uczniom funkcjonowania Ośrodka, w którym można uzyskać wiele form pomocy.
- w ramach współpracy z Oświatą do dyrektorów kaliskich szkół zostały wysłane własnego autorstwa prezentacje o tematyce przemocy w rodzinie
- informacje o kampanii i podejmowanych przez MOPS w Kaliszu działaniach zostały rozesłane do lokalnych mediów.

Pracownicy socjalni jak i psychologowie Działu Interwencji Kryzysowej byli dostępni w siedzibie Ośrodka oraz pod wskazanymi numerami telefonów, również w godzinach nocnych.

Kampania „Budujemy lepszy świat”, to Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży. Kampania trwała w okresie 1 do 19 listopada 2021 r. Więż rodzica z dzieckiem ma znaczący wpływ na zachowanie dziecka w ciągu całego życia. Im wcześniej rodzice nawiązują bezpieczne więzi, tym większy będzie to miało wpływ na rozwój emocjonalny i społeczny dziecka. Dzieci nauczą się w odpowiedni sposób reagować na doświadczane emocje, zdobędą umiejętność oczekiwanego sposobu reagowania na różne trudne sytuacje i w bliskich relacjach.

MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagające te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

W zależności od celu udzielanego wsparcia wyróżniamy mieszkania chronione wspierane i mieszkania chronione treningowe.

Mieszkanie chronione wspierane przeznaczone jest dla:

- 1) osoby niepełnosprawnej, w szczególności osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej

Pod bezpośrednim nadzorem Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu są mieszkania chronione wspomagane dla osób starszych lub niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Mieszkanie chronione wspierane dla osób z zaburzeniami psychicznymi usytuowane jest przy ul. Granicznej 1 cz. A i posiada 8 miejsc, w którym na dzień 31.12.2021 r. przebywało 9 osób.

Mieszkanie chronione wspierane dla osób starszych i niepełnosprawnych usytuowane jest przy ul. Granicznej 1 cz. B i posiada 7 miejsc, w którym na dzień 31.12.2021 r. przebywało 9 osób.

Mieszkanie chronione wspierane również dla osób starszych i niepełnosprawnych usytuowane przy ul. Częstochowskiej 45 posiada 7 miejsc, w którym na dzień 31.12.2021 r. przebywało 8 osób.

Mieszkanie chronione wspierane dla osób niepełnosprawnych intelektualnie usytuowane przy ul. Widok 17 i posiada 6 miejsc, w którym na dzień 31.12.2021 r. przebywało 5 osób.

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Decyzję administracyjną o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się na czas określony, a w sytuacjach szczególnych może być wydana decyzja na czas nieokreślony. Wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

Spotkania okolicznościowe.

Dla mieszkańców mieszkań chronionych i schronisk organizowane są różne spotkania okolicznościowe i integracyjne, m. in.:

- warsztaty kulinarne – systematyczne treningi kulinarne dla mieszkańców,
- spotkanie okolicznościowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia, świąt Wielkanocnych, Walentynek, Tłustego Czwartku i innych
- spotkania z okazji urodzin lub imienin, które obchodzili mieszkańcy.

Niestety w 2021 roku konieczne było ograniczenie do minimum spotkań okolicznościowych dla mieszkańców z uwagi na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19.

Wszystkie spotkania odbywały się z zachowaniem procedur reżimu sanitarnego związanych z zastosowaniem środków ochrony osobistej i w bardzo niewielkich grupach. Organizowano wyjścia integracyjne poza teren mieszkań chronionych np. ognisko przygotowane przez

pracownika, wyjścia do parku miejskiego, parku przyjaźni z pracownikami oraz kilkakrotne zaproszenie przez pracownika przed budynek Ośrodka na grille integracyjne.

Ograniczenie działalności w związku z epidemią koronawirusa.

Wewnętrzными regulacjami w bieżącej działalności wprowadzono szereg obostrzeń przy realizacji zadań. Dyrektor MOPS wprowadzał kolejne ściśle procedury sanitarne, które niezwłocznie zastosowano w dziale. Przede wszystkim organizowano w sposób szczególny życie zbiorowe osób przebywających w mieszkaniu chronionym i schroniskach poprzez ograniczenie kontaktu oraz unikania jakichkolwiek spotkań. Pomimo obostrzeń na przełomie marca i kwietnia 2021 r. dwóch mieszkańców zaraziło się chorobą koronawirusa. Osoby te zostały skierowane na leczenie szpitalne, jeden z nich zmarł. Nowo przyjmowani mieszkańcy mieszkań chronionych oraz schronisk odbywali czternastodniową kwarantannę w pokoju izolacyjnym z zachowaniem reżimu sanitarnego. Wszystkie osoby, które wchodziły na teren Działu Interwencji Kryzysowej miały robiony pomiar temperatury ciała oraz wypełniały kwestionariusz wywiadu epidemiologicznego. Wszystkich mieszkańców objęliśmy wsparciem psychologicznym w tych trudnych momentach i nieustająco przypominaliśmy o obowiązujących zasadach.

VIII. Zespół Interdyscyplinarny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zapewnia obsługę organizacyjno–techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 6 razy w mieszanych formach tj. osobiście i w formie zdalnej.

Na spotkaniach omawiane były sprawy dotyczące procedur Niebieska Karta, dotyczące organizacji pracy Zespołu w związku z wystąpieniem pandemii Covid-19 i przepisów, które zmieniły się w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz kodeksu postępowania cywilnego, a także rozporządzeń dotyczących wydania nakazu i zakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania przez sprawcę przemocy.

Na koniec 2021 roku Zespół liczył 36 osób. 20 członków Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyło w superwizji.

W 2021 r. funkcjonowało łącznie 257 grup roboczych dla 109 Niebieskich Karta kontynuowanych z poprzednich lat i 162 NK wszczętych w 2021r, a, łączna liczba spotkań grup wynosiła 921.

Ponadto w 2021 roku miały miejsce 4 posiedzenia Zespołu Monitorującego, na których członkowie opiniowali zasadność przedłożonych wniosków przez Grupy Robocze o zakończenie procedury Niebieskich Kart. W skład Zespołu Monitorującego wchodzi 3 członków. Zakończono w 2021 r. 176 procedur, w tym 101 z uwagi na ustanie przemocy i 75 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 r. objęto 547 osób, w tym 252 kobiet, 52 mężczyzn i 243 dzieci.

W 2021 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 190 procedur Niebieska Karta cz. „A”, uruchomionych przez: funkcjonariuszy policji 146; pracowników socjalnych 34; przedstawicieli oświaty 8; służbę zdrowia 1 i Miejską Komisję Alkoholową 1.

Ponadto do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 10 NK-A wszczętych przez inną gminę i 9 wskazano do współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym z innej gminy oraz 28 NK-A, to procedury, które były już wszczęte w poprzednich latach i wpłynęły kolejny raz w 2021 r. Prowadzono z poprzednich lat wraz z nowo utworzonymi NK w 2021 r. łącznie 261 Niebieskich Kart.

W celu prowadzenia procedury Niebieska Karta, Przewodniczący Zespołu powołał łącznie 162 nowe Grupy Robocze. Średnio do Grup Roboczych przypisanych jest 3 lub czterech członków. W skład Grup Roboczych wchodzi: Koordynator wybierany spośród 36 członków Zespołu, zawsze z rejonu, gdzie była wszczęta Niebieska Karta pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu i dzielnicowy Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu, dodatkowo może być powołany psycholog, asystent rodziny, pedagog szkolny, kurator sądowy.

Tak więc do Grup Roboczych powołanych w 2021 roku przydzielono około 650 osób. Podczas prac Grup Roboczych w 2021 r. zostało sporządzonych:

-118 Niebieskich Kart–C –z domniemaną osobą doznającą przemocy w rodzinie;

-45 Niebieskich Kart–D –z domniemanym sprawcą przemocy w rodzinie.

Z uwagi na nadal panującą pandemię Covid- 19 znaczna część grup odbywała się w formie zdalnej, co Koordynatorzy odnotowywali w procedurach NK.

Skierowano do Prokuratury 6 wniosków o możliwości popełnienia przestępstwa, 1 wniosek o możliwości popełnienia przestępstwa do KMP Kalisz, 2 wnioski do Miejskiej Komisji Alkoholowej oraz 2 wnioski do Sądu Rodzinnego. Przewodniczący Zespołu był 15 razy wezwany na przesłuchania do KMP lub Sądu w charakterze świadka w związku z toczącymi się sprawami z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie.

Ponadto przekazano informacje i dokumentację z prac grup roboczych do organów właściwych w celu prowadzenia dalszego postępowania przygotowawczego w tym: 96 spraw do Wydziału Dochodzeniowo–Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu dotyczących znęcania lub uszkodzenia ciała bądź nękania; 12 spraw do Sądu Okręgowego i Rejonowego; 5 spraw do Prokuratury. Nawiązano współpracę 14 razy z Zespołami Interdyscyplinarnymi z innych gmin, z którymi wspólnie prowadzono procedury Niebieskiej Karty.

Konsultant ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jego zadaniem jest wspieranie emocjonalne, pomoc prawna, pomoc w sporządzaniu różnych pism urzędowych i procesowych (m.in. pozwy o rozwód, o separację, o alimenty, zawiadomienia o przestępstwie znęcania się fizycznego i psychicznego, nękania, itp., pism procesowych do toczących się spraw), edukacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie. Ponadto konsultant udziela wsparcia i pomocy członkom Grup Roboczych ZI m.in. w zakresie rozpoznania przemocy w rodzinie, ustalania planu pomocy rodzinie, prowadzenia rozmowy zarówno z osobą doznającą jak i osobą stosującą przemoc w rodzinie. W roku 2021 udzielił wsparcia i pomocy łącznie **43 rodzinom**. Przeprowadził **131 konsultacji**.

2021 rok	Ilość rodzin	Ilość osób w tych rodzinach	Ilość dzieci w tych rodzinach	Ilość konsultacji
Osoby doznające przemocy w rodzinie	29	91	44	104
Osoby będące w stanie kryzysu (w tym z powodu przemocy)	6	9	3	13
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	8	28	10	14
Razem	43	128	57	131

Konsultant jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego i uczestniczy w pracach i spotkaniach Zespołu. Ponadto koordynował pracami 30 Grup Roboczych, poprowadził 177 spotkań i jest członkiem 3 Grup Roboczych.

Do zadań koordynatora należało opracowanie oferty programu korekcyjno-edukacyjnego, którego realizatorem był MOPS w Kaliszu i Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar na lata 2020-2025.

Konsultant jako certyfikowany superwizor Instytutu Psychologii Zdrowia PTP, przeprowadził z 10 osobami superwizję z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Byli to członkowie ZI/GR głównie koordynatorzy GR i pracownicy MOPS. Odbyło się 20 spotkań w kontakcie indywidualnym.

IX. Pomoc cudzoziemcom

W 2021 roku na terenie Kalisza zamieszkiwały **4 rodziny (6 osób)**, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Wojewoda Wielkopolski wydał **5 decyzji** przyznających świadczenia pieniężne dla **4 rodzin, w tym 6 osób**. Byli to obywatele:

- Ukrainy - **1 osoba**,
- Białorusi – **5 osób**.

Osobom, które posiadają **Kartę Polaka** przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej na okres 9 miesięcy. Karta Polaka może być przyznana osobie, która deklaruje przynależność do narodu polskiego i spełnia przesłanki określone w ustawie o Karcie Polaka. Organem właściwym w sprawie przyznania Karty Polaka jest konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne na łączną kwotę **43.680,00 zł**, które zostały wypłacone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu osobom uprawnionym.

Indywidualny Program Cudzoziemca

Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Indywidualny Program cudzoziemca jest akceptowany przez Wojewodę Wielkopolskiego. W roku 2021 na terenie Miasta Kalisza zamieszkał **jeden obywatel Białorusi**, który uzyskał ochronę uzupełniającą. Zgodnie z decyzją Wojewody Wielkopolskiego zostały mu wypłacone dwa świadczenia w łącznej kwocie **2 340,00** złotych.

X. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został utworzony w 2005 roku, zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym.

Klub znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1 A, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, doradztwo zawodowe, bezpłatny dostęp do Internetu, uczestnictwo w grupach wsparcia, warsztatach, konsultacjach, spotkaniach okolicznościowych).

Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się zarówno w godzinach popołudniowych jak i popołudniowych. Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek

pracy. Klienci obejmowani są wsparciem indywidualnym i grupowym.

W 2021 roku z pomocy Klubu Integracji Społecznej skorzystało **423 osób**.

Na działalność Klubu Integracji Społecznej wydatkowano kwotę 11 399,47 zł ze środków własnych miasta.

W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS m.in.:

Konsultacje dla osób uzależnionych oraz dla członków rodzin osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Konsultacje i warsztaty były prowadzone przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień. W sumie w **96** spotkaniach brało udział **367 osób** uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Celem spotkań było przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu, leków oraz innych używek i substancji psychoaktywnych odbywały się w kontakcie indywidualnym i grupowym. Spotkania edukacyjne miały na celu podniesienie świadomości na temat problemu uzależnienia oraz wskazanie możliwości zmian postaw i zachowań, również poprzez utrzymanie abstynencji oraz redukcję ryzyka uzależnień. Efektem odbytych spotkań jest znaczny wzrost motywacji osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień.

Wskazywano również członkom rodziny możliwości prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych

AKTYWIZACJA ZAWODOWA

Klub Integracji Społecznej w roku 2021 organizował spotkania dla osób pozostających bez pracy i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas spotkań tej grupy osób na bieżąco przekazywane były informacje na temat aktualnych ofert pracy i szkoleń oraz możliwości sfinansowania kursów bądź uprawnień zawodowych

osobom bezrobotnym. Konsultacje indywidualne i spotkania grupowe dla osób długotrwale bezrobotnych, odbywały się raz w tygodniu we wtorki. Z pomocy skorzystało **40 osób**. Zajęcia miały na celu poznanie własnego potencjału zawodowego, poznanie sposobów skutecznej autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, tworzenie profesjonalnego CV oraz nauka sposobów poszukiwania ofert pracy. Ponadto tematem spotkań były także opinie na temat przebiegu prac społecznie użytecznych organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych rozpoczęto 1 kwietnia 2021 r. a zakończono 30 września 2021 r. Realizacja wydatków na wypłatę wynagrodzeń dla 30 osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych nastąpiła od 01.05.2021 r. Wydatek ogółem na realizację tego zadania wyniósł **21 261,60zł**.

W 2021 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych było przygotowanych **30** miejsc pracy w takich jednostkach organizacyjnych Miasta Kalisza jak.:

- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych
- Dom Pomocy Społecznej
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”

- Urząd Miasta Kalisza
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 1
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 2
- Straż Miejska
- Szkoła Podstawowa Nr 10
- II Liceum Ogólnokształcące
- III Liceum Ogólnokształcące

Ponadto jedna osoba bezrobotna wykonywała prace społecznie użyteczne w ramach wsparcia opiekuna osoby niepełnosprawnej – członka rodziny w rozumieniu art 3 ustawy z dnia 04.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin” Za życiem”, opiekujących się osobą ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, posiadającą orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności.

Do wykonywania prac społecznie użytecznych zostały skierowane osoby zarejestrowane jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Ta forma aktywizacji oprócz zapewnienia uczestnikom możliwości uzyskania środków do życia umożliwia uczestnikom wejście na rynek pracy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu monitorował przebieg wykonywanych prac i na bieżąco wymieniał informacje związane z realizacją programu w ramach współpracy.

Spotkania grupy wsparcia pn. „Aktywny Senior”

W Klubie Integracji Społecznej w roku 2021 odbywały się cyklicznie, raz w tygodniu, w każdą środę spotkania grupy wsparcia pn. „Aktywny Senior”,

W roku 2021 odbyło się **31 spotkań**, w których ogółem uczestniczyły **34 osoby starsze** - członkowie grupy.

W ramach działalności grupy wsparcia dla osób starszych odbywały się:

- spotkania okolicznościowe,
- warsztaty kreatywności Seniorów, których celem było podniesienie świadomości uczestników i wykorzystania własnej wyobraźni i kreatywności.
- Kino dla Seniora
- spotkania tematyczne;
- pogadanki;
- spotkania z kulturą
- zwiedzanie miasta Kalisza,
- warsztaty edukacyjne w tym nauka obsługi komputera i korzystania z internetu,
- warsztaty kulinarne;
- warsztaty muzyczno-wokalne,
- warsztaty kosmetyczne;

Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

Sąd Rejonowy w Kaliszu kieruje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej osoby skazane wyrokiem ograniczenia wolności do nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne. Ta forma wykonywania kary ograniczenia wolności orzekana jest dla osób skazanych, w stosunku do których nie zachodzi konieczność odizolowania od społeczeństwa. Do wykonywania tej pracy Sąd Rejonowy w Kaliszu w roku 2021 skierował 38 osób.

Osoby skazane świadczą nieodpłatnie prace porządkowe na terenie i w obiektach Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach odbywanej kary orzeczonej wyrokiem Sądu.

W roku 2021 r. nastąpiło ograniczenie funkcjonowania klubu i redukcja ilości spotkań grup wsparcia z uwagi na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Z uwagi na obostrzenia działalności Klubu w roku 2021 nie zorganizowano wszystkich zaplanowanych działań i spotkań innych niż w/w grup wsparcia, nie zorganizowano też konferencji dla uczestników KIS i pikniku integracyjnego dla klubowiczów.

Spotkania oraz warsztaty, które odbywały się w Klubie Integracji Społecznej organizowano z zachowaniem reżimu epidemiologicznego oraz sanitarnego.

XI. Pozyskiwanie środków na dodatkowe zadania realizowane w 2021 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu

„Wspieraj Seniora”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2021 kontynuował realizację programu „**Wspieraj Seniora**” organizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej czy leki. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzieliли wsparcia **240 seniorom**, którym udzieliли wsparcia **1913 razy**. Wszystkie czynności prowadzone były z zachowaniem reżimu sanitarnego m.in. noszenie maseczek, rękawiczek, dezynfekcja czy zachowanie odpowiedniej odległości. Łączny koszt programu wyniósł **395 170,83 zł**.

„Aktywny KIS”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskał środki finansowe z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach programu „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo na lata 2020-2022” na realizację projektu „**Aktywny KIS**”. Projekt skierowany był do **45 osób** zagrożonych wykluczeniem społecznym z podziałem na trzy grupy: bezrobotni, uzależnieni i seniorzy. Dzięki podjętym działaniom beneficjenci mieli dostęp do usług reintegracyjnych w postaci zajęć edukacyjnych, terapeutycznych, warsztatów, a także kursu kwalifikacyjnego. Wydatki poniesione na realizację zadania wyniosły **63 422,86 zł**, z czego kwota dofinansowania 57 000,89zł i wkład własny 6 421,97zł.

„Doposażenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Klub Integracji Społecznej w Kaliszu”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskał środki finansowe z budżetu Województwa Wielkopolskiego w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień pn. „**Doposażenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Klub Integracji Społecznej w Kaliszu**”. Dzięki pozyskanym środkom mogliśmy doposażyć Klub Integracji Społecznej, którego działalność oparta jest na ustawie o zatrudnieniu socjalnym i głównie ukierunkowana na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, reintegracji społecznej i zawodowej oraz zdrowotnej osób z problemem alkoholowym. W KIS prowadzone są konsultacje indywidualne oraz grupa wsparcia dla osób z problemami alkoholowymi, które prowadzą zatrudnieni przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej certyfikowani specjaliści terapii uzależnień. Kwota dotacji wyniosła **76 878,00 zł**.

„Klub Senior+”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskał z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanie na zadanie realizowane w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2021 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka „Senior+”.

Nowo utworzony Klub Seniora+ jest przeznaczony dla osób, które ukończyły 60 rok życia, nieaktywnych zawodowo bez względu na wielkość dochodu. Klub seniora jest odpowiedzią na potrzeby jakie często pozyskują pracownicy socjalni pracując w terenie. Organizowane zajęcia będą zróżnicowane i zgodnie ze standardami wielkości pomieszczeń jednorazowo będzie mogło przebywać 12 osób, lecz ogólna liczba uczestników klubu może być większa z uwagi na uczestnictwo w zajęciach odpowiednich do ich zainteresowań. Gdyby liczba miejsc była niewystarczająca w pierwszej kolejności przyjmowane będą osoby, które są samotne bądź niepełnosprawne. Warto podkreślić, że zgodnie z art. 106 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej uczestnictwo w zajęciach klubu samopomocowych nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

Na powstanie Klubu Seniora przeznaczono kwotę **70.518,55** zł z czego dofinansowanie wynosi 56.318,55zł, a wkład własny 14.200,00zł. Powyższe środki przeznaczone na remont pomieszczeń oraz zakup wyposażenia m.in. fotel masujący, sprzęt AGD oraz RTV, kije nordic-walking, meble.

Klub Seniora znajduje się przy ul. Granicznej 1, bud. B

Otwarcie Klubu Senior+ nastąpiło 29.12.2021 r.

Transport na szczepienia

W związku z realizacją Narodowego Programu Szczepień Ochronnych w 2021 r., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2021 r. zapewniał transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu na szczepienie przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 do punktów szczepień, w tym osób niepełnosprawnych. Niezbędnym do realizacji tego celu było również zorganizowanie telefonicznego punktu zgłoszeń potrzeb transportowych oraz informacji o szczepieniach przeciwko wirusowi SARS-CoV-2. MOPS zrealizował łącznie **121** transportów do punktów szczepień przewożąc **41 osób niepełnosprawnych i 23 osoby mające problemy w dotarciu do punktów szczepień**. Realizując te zadania MOPS otrzymał refundację w wysokości 30.668 zł za 2021 r. Zadanie realizowane jest również w 2022 r. aż do odwołania."

XII. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa o pomocy społecznej upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych. W Kaliszu są to:

- Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
- Dom Dziecka, ul. Skarszewska 3 oraz ul. Prosta 1,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Obywatelska 4, który z uwagi na to, że Kalisz jest miastem na prawach powiatu realizuje również zadania powiatowego centrum pomocy społecznej
- Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa” ul. Winiarska 26

Dom Pomocy Społecznej w Kalisz

Na terenie Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26. Dom dysponuje 180 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosi ponad 79 lat.

Spośród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej (wg stanu na 31.12.2021r):

69 – podopiecznych to osoby leżące wymagające pomocy osób drugich,

68 - mieszkańców porusza się przy pomocy osób drugich lub sprzętu rehabilitacyjnego,

35 - mieszkańców porusza się samodzielnie.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa oraz sprawność fizyczną i psychiczną zamieszkujących osób.

Dla swoich mieszkańców kaliski Dom Pomocy Społecznej organizuje wiele imprez okolicznościowych z okazji świąt np. Dzień Kobiet, Walentynki, Andrzejkę, Wigilia Bożego Narodzenia, imprez integracyjnych i kulturalno-oświatowych, np. udział w spektaklach teatralnych, czytanie klasyków literatury, koncerty, programy okolicznościowe oraz konferencje. Zapraszani są liczni goście związani z promocją zdrowia, szeroko rozumianej sztuki i rozrywki.

DPS w Kaliszu jest placówką otwartą na współpracę ze szkołami, uczelniami wyższymi. Dzieci i młodzież chętnie odwiedzają seniorów prezentując im swoje umiejętności.

W 2021 roku Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w kwocie 394 636,53zł na utrzymanie mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej na podstawie wcześniejszych przepisów.

W 2021 roku dochody Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 9.646.104,10zł i pochodziły z tytułu odpłatności mieszkańców oraz dopłaty z gmin, z których osoby były skierowane w tym dopłata za mieszkańców Kalisza przekazywana przez MOPS Kalisz w wysokości 6.624.047,90zł. Jest to placówka całodobowa zatrudniająca personel w wymiarze 129,25 etatów. Jest to jedna z najkosztowniejszych form pomocy.

Oddział Dzienny Domu Pomocy Społecznej pn. Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa"

W 2021 roku w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców Kalisza powstało Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa”. Jest to placówka dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. Centrum Wsparcia dysponuje 20 miejscami. Do placówki kierowane są osoby na ich wniosek po przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym przez pracownika socjalnego i wydaniu decyzji administracyjnej. Pobyt w ośrodku jest odpłatny co reguluje uchwała Rady Miasta Kalisza nr XXXIX/574/2021 z dnia 27.05.2021 r.

W 2021r z pomocy Centrum Wsparcia Seniora "Od nowa" skorzystało 13 osób. Dochód za 2021 rok z opłat uczestników wynosił 25.956,27zł. Na realizację powyższego zadania ze środków budżetu Miasta Kalisza przekazano kwotę 56.008,26zł

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami.

Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2021r roku skorzystały 122 osoby. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował zadania poprzez terapię zajęciową, działalność opiekuńczą, pracę socjalną, działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także zapewnienie posiłku/obiadu.

W 2021r roku dochody Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 162.283,69 zł, wydatki 934.226,68 zł.

Jest to preferowana, ze względów ekonomicznych, forma pomocy dla seniorów. Miesięczny koszt utrzymania jednej osoby wynosi 707,74 zł. a przy uwzględnieniu odpłatności osób korzystających niespełna 600 zł. Liczba zatrudnionego personelu wynosi 12,25 etatów.

Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach. Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne, rehabilitacyjne, a także umożliwia spożywanie gorącego posiłku. W 2021 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu skorzystało 51 osób.

W Ośrodku funkcjonuje 5 grup, do których są przydzielane osoby ze względu na ich potrzeby psychofizyczne:

I GRUPA PIELEGNACYJNO-REHABILITACYJNA (zaspokojenie podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa),

II GRUPA STYMULACJI ZABAWOWEJ (rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny przy wykorzystaniu techniki zabawy),

III GRUPA STYMULACJI POZNAWCZEJ (powiększanie i utrwalanie uczestnictwa w życiu bliższego i dalszego otoczenia, budzenie i podtrzymywanie aktywności),

IV, V GRUPA PRZYSPOBIENIA DO ŻYCIA (doskonalenie w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej).

Do dnia 30.04.2021r opłata uczestników za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustalało się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego:

- dla osoby samotnie gospodarującej: $701 \text{ zł} \times 300\% = 2\,103,00 \text{ zł}$,
- w rodzinie: $528 \text{ zł} \times 300\% = 1.584,00 \text{ zł}$.

Uczestnicy ponosili niewielką opłatę natomiast 23 osoby korzystały z usług ŚDS „Tulipan” nieodpłatnie. Od dnia 01.05.2021r związku ze zmianą przepisów Ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej korzystanie z usług świadczonych przez Środowiskowy Dom Samopomocy "Tulipan" jest bezpłatne.

W 2021 roku dochody Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu wyniosły 11 373,79zł.

Funkcjonowanie ŚDS „Tulipan” w Kaliszu jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Wojewoda Wielkopolski w 2021 roku przekazał na działalność ŚDS dotację w wysokości 1 327 824,25 zł a Miasto Kalisz dodatkowo dofinansowało ŚDS w wysokości 345 647,00zł. Liczba miejsc w ŚDS „Tulipan” wynosi 50. Liczba etatów wynosi 18,75.

Dom Dziecka w Kaliszu

Dom Dziecka w Kaliszu to placówka opiekuńczo- wychowawcza typu socjalizacyjnego. Do dnia 31.12.2020 r. placówka znajdująca się przy ul. Skarszewskiej 3 przeznaczona była dla 30 dzieci, natomiast Filia Domu Dziecka znajdująca się w bloku przy ul. Prostej 4/1 przeznaczona była dla 10 dzieci (łącznie 40 miejsc).

Z dniem 01.01.2021 r. decyzjami Wojewody Wielkopolskiego Dom Dziecka w Kaliszu przekształcił się w trzy odrębne placówki, tj.:

1. Dom Dziecka nr 1 z siedzibą w Kaliszu przy ul. Skarszewskiej 3/1 z liczbą miejsc 14,
2. Dom Dziecka nr 2 z siedzibą w Kaliszu przy ul. Skarszewskiej 3/2 z liczbą miejsc 14 oraz
3. Dom Dziecka nr 3 z siedzibą w Kaliszu przy ul. Prostej 4/1 z liczbą miejsc 10.

Dom Dziecka w Kaliszu jest placówką całodobową. Liczba etatów wynosi 34,7, tj.: w Domu Dziecka nr 1 – liczba etatów wynosi 23,2, w Domu Dziecka nr 2 - liczba etatów wynosi 6,5, w Domu Dziecka nr 3 – liczba etatów wynosi 5.

W 2021 roku średnio miesięcznie przebywało 36 dzieci. Na przestrzeni roku 2021 miało miejsce 11 nowych przyjęć. Łącznie placówkę opuściło 10 wychowanków, tj.: 2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 5 wychowanków opuściło placówkę z uwagi na rozpoczęcie procesu usamodzielnienia i założenie własnego gospodarstwa domowego, 1 wychowanek został umieszczony w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a 2 wychowanki zostały umieszczone w Domu Ochrony Życia Poczętego w Odolanowie.

W kaliskim Domu Dziecka nr 1 miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2021 roku wynosił:

**od stycznia do marca –6.019.61 zł,
od kwietnia do grudnia – 6.288,77 zł.**

W kaliskim Domu Dziecka nr 2 oraz Domu Dziecka nr 3 miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2021 roku wynosił:

**od stycznia do marca –6.019.61 zł,
od kwietnia do grudnia – 4.873,51 zł.**

Z uwagi na trwający w całym kraju okres pandemii praca Domu Dziecka w Kaliszu skupiała się głównie na zapewnieniu wychowankom bezpieczeństwa, unikaniu zakażenia koronawirusem oraz tworzeniu stabilnego środowiska emocjonalnego. Wychowawcy oraz zatrudnieni w placówce specjaliści dokładali wszelkich starań, aby wychowankowie mogli w tym trudnym dla wszystkich czasie funkcjonować w miarę normalnie przy jednoczesnym przestrzeganiu wszystkich zasad higieniczno-sanitarnych. Dzieci były wspierane w trudnych dla nich momentach oraz na bieżąco przypomniano im o panujących zasadach obowiązujących w czasie pandemii, tj. o stosowaniu maseczek, dezynfekowaniu i częstym myciu rąk oraz o zachowaniu dystansu społecznego.